

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

04.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Евроком

✓ След недоволство от бизнеса: Горанов представя нови мерки за подпомагане

Това ще се случи на брифинг в Министерски съвет

Министърът на финансите Владислав Горанов ще представи в Министерския съвет финансовите инструменти с публичен ресурс за справяне с икономическите последици от COVID-19. Това изпратиха от правителствената пресслужба.

Предстои да се обявят нови начини за подпомагане на бизнеса.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) искат мярката "60/40" да стане "60/0". Според тях до момента тя е неработеща.

От там обръщат внимание и на необходимостта още сега да започне разработване на програма за излизане от кризата, като се набележат мерки за след вдигането на извънредното положение.

Припомняме, че в мярката "60/40" не беше заложено да се плащат осигуровките на заетите в дадената фирма, но впоследствие, след настояване от бизнеса, това беше предприето.

Предложението на АИКБ е държавата да изплаща за срок до 3 месеца директно на работниците, чийто работни места са застрашени, обезщетения, които така или иначе дължи при това до 12 месеца при настъпването на безработица.

Асоциацията предлага още изплащане на извънредна еднократна безвъзмездна помощ от 1000 лв. за самонаети и микропредприятия с до 9 заети.

Според анкета на Българската стопанска камара, направена в периода 31 март - 1 април, само 8% от фирмите в България биха се възползвали от мярката на правителството. Тя е проведена онлайн и в нея отговори са дали 759 работодатели.

Важни обществено-икономически и политически теми

Министерство на здравеопазването

✓ Отменят се част от противоепидемичните мерки, въведени заради COVID-19 у нас

Днес, 3 май, министърът на здравеопазването Кирил Ананиев издаде заповед, с която допуска посещенията на търговски площи на открито (градини, тераси и др.) на ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения и кафе сладкарници, при спазване на следните противоепидемични мерки:

- а) разполагане на масите по начин, осигуряващ разстояние не по-малко от 2,5 метра между тях и не повече от четири лица на маса или на едно семейство;
- б) обслужващият персонал да е с поставена защитна маска за лице;
- в) да се почистват и дезинфекцират повърхностите на масите и столовете след всеки посетител;
- г) да се поставят на видни места диспенсери с дезинфектант за ползване от посетителите на заведението.

Със заповедта на изпълнителния директор на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) се възлага, съгласувано с министъра на здравеопазването, в срок до 05.05.2020 г., да определи и други изисквания и организация на работа на тези обекти.

Друга точка от заповедта урежда провеждането на обучения от учебните центрове за обучение на водачи за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство; учебните центрове, които извършват обучение на водачи на моторни превозни средства за извършване на превоз на опасни товари и/или курсове за обучение на консултанти по безопасността; учебните центрове, които провеждат курсове за обучение на водачи за придобиване на начална квалификация и за усъвършенстване на познанията им (периодично обучение); лицата, които извършват първоначално и периодично обучение на технически специалисти в пунктовете за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства; висшите училища, които извършват първоначално и периодично обучение на инструкторите; учебните центрове, които извършват специална и допълнителна подготовка на морските лица; учебните центрове, които извършват обучение в областта на гражданското въздухоплаване; центровете за професионално обучение и квалификация в железопътния транспорт.

Организаторите на обученията са длъжни да осигурят спазването на мярката за социална дистанция и на всички противоепидемични мерки, в т. ч.: носене на защитни маски за лице и дезинфекция на използваните превозни средства и други съоръжения.

Заповедта на здравния министър допуска и упражняването на индивидуален спорт на открито, в т. ч. тенис, колоездене, лека атлетика, голф и др., при спазване на дистанция от най-малко 2,5 метра между отделните спортуващи.

Допускат се и посещенията на самостоятелни плувни комплекси и басейни, без да се разрешава функционирането на прилежащите към тях търговски обекти, при спазването на следните противоепидемични мерки:

а) провеждане на задължителен филтър на входа, като на всички посетители се измерва телесната температура. Не се допускат лица с повишена телесна температура;

б) осигуряване на условия за спазване на дистанция от 2,5 метра между чакащите да влязат;

в) обработката и дезинфекцията на водата в плувния басейн да се извършва по начин, осигуряващ поддържането на остатъчен свободен хлор във водата 0.4-0.5 мг/л.;

г) тоалетните, съблекалните, съдовете за отпадъци, общите части, уредите, помещенията и другите съоръжения да се почистват и дезинфекцират най-малко на всеки един час;

д) осигуряване на диспенсери с дезинфектант, течен сапун и еднократни кърпи за ползване от посетителите;

е) ползване от персонала на защитни маски за лице и ръкавици;

ж) дезинфекциране след всеки посетител на използваните принадлежности (чадъри, шезлонги, столове, гардероби и др.);

з) създаване на организация за недопускане струпване на много хора едновременно в общите помещения (съблекални и тоалетни);

и) разстоянието между шезлонгите на два чадър в площите на открито около басейните да бъде най-малко 4 метра, а когато единият чадър се ползва от повече от двама члена на едно семейство, минимум 8 метра; един чадър да се ползва от не повече от две лица или членовете на едно семейство;

к) недопускане работата на водни атракциони, включително и такива за деца.

Заповед № РД-01-249/03.05.2020 г. влиза в сила от утре, 4 май, с изключение на т. 1 (вж. прикачения файл), която влиза в сила от 06.05.2020 г.

[Заповед № РД-01-249/03.05.2020 г.](#)

PDF файл, 96,2 KB, качен на 03.05.2020

[БНР](#)

✓ **Правителството представя проектозакона за отмяна на извънредното положение**

Очаква се правителството да представи проектозакона, с който ще се отмени извънредното положение и ще продължи действието на различни здравни, икономически и социални мерки.

Проектозаконът за отмяна на извънредното положение ще е готов днес, обяви на брифинг вчера премиерът Бойко Борисов:

"Думата извънредно положение създава допълнителен стрес."

И обясни, че проектът на закон може да бъде окачествен като "санитарно извънредно положение". Той ще продължи действието на различни приети и работещи мерки, които предвиждат права:

"Трябва да останат мерките 60/40, социалните мерки, банковите мерки, противоепидемичните мерки. Куп неща, които със сигурност след 13 май ще останат. Но да останат в общ закон."

Всички ограничения, които ще съпътстват ежедневието на гражданите ще се регулират на база на препоръки на Националния оперативен щаб, по Закона за здравето и със заповеди на министъра на здравеопазването.

След като бъде одобрен от правителството, проектозаконът трябва да бъде внесен в Народното събрание. Очаква се парламентът да се събере и да заседава още тази седмица, за да гласува новата законодателна рамка, с която автоматично да бъде отменено извънредното положение.

✓ **Деница Сачева: Земеделieto, транспортът и туризмът в основата на нов пакет от мерки**

Важно е да се запази и ликвидността на държавата, посочи министърът

„91 783 е броят на безработните от началото на извънредното положение. Около 20 000 са постъпили на работа по време на извънредното положение. 132 000 ще запазят работата си благодарение на мярката 60:40. Това показва, че мярката има ефект. В последните две седмици има устойчиво намаляване на регистриращите се безработни. Създават се и възможности за работни места“. Това обобщи пред БНР министърът на труда и социалната политика Деница Сачева.

Тя нарече манипулация изтъкването на казина, спортни клубове и големи фирми като основни първи получатели на пари по 60:40, което всява недоверие в мярката:

„Списъците са на страницата на НОИ и могат да се видят, че по мярката кандидатстват и малки туроператори, и музеи, и театри, и детски градини, и сладкарници, и производители на минерална вода, и малка пералня, включително... Всеки правоимащ трябва да получи помощ. Не можем да прилагаме закона спрямо това дали дадена компания е приемлива или не... Мярката е в динамика и краткосрочна. Планираме да я удължим възможността за кандидатстване до края на 30 юни и е възможно да претърпи реконструкция и да е по-целенасочена към конкретни сектори, за които се очаква икономическото влияние да продължи“.

В предаването „Неделя 150“ Сачева подчерта важността от запазване на ликвидността на държавата, нещо, за което не се говори, „а от нея зависят всички социални плащания“.

Социалният министър подчерта, че здравната система продължава да има нужда от допълнителна подкрепа:

„Трябва да направим необходимото, за да укрепим здравната система... Земеделieto, транспортът, туризмът ще са в основата на пакетите, които ще се предлагат. И в момента обсъждаме мерки за летните месеци и с хоризонт до края на годината“.

Сачева поясни, че министерството ще е максимално гъвкаво и ще подкрепи общините по отношение на социалните услуги.

„Проблем би се оказал, ако имаме по-голям процент на заразен персонал в социалните услуги... Ако се стигне до липса на персонал, бихме могли да помислим за средства по линия на ОП „Развитие на човешките ресурси“, за да мотивираме допълнително хора, които да ни помогнат за справяне с кризата“.

✓ Проблемите пред "Северен поток-2" се увеличават

Германската агенция за управление на енергийните и комуникационни мрежи отхвърли днес искането на компанията "Норд стрийм 2" (Nord Stream 2) газопроводът "Северен поток-2" да бъде изключен от обхвата на европейското законодателство, съобщи в "Ханделсблат".

Изданието се позовава на документ, който агенцията е изпратила днес до страните в спора.

Според ведомството газопроводът не изпълнява законодателните изискванията за освобождаване от разпоредбите на ЕС, тъй като не е завършен.

Решението нанася удар на проекта, отбелязва "Ханделсблат". Компанията "Норд стрийм 2", която е 100 процента собственост на руския газов холдинг "Газпром", в началото на 2020 година подаде молба съоръжението да бъде изключено от разпоредбите на ЕС. Такава възможност по принцип бе предвидена миналата година при обновяването на директивата за вътрешния газов пазар на ЕС. Въпросът е в компетентността на регулаторите в държавата, в чиито води е краят на конкретния тръбопровод.

"Северен поток-2" започва в Русия и след като преминава по дъното на Балтийско море, завършва в Германия. Изключението обаче е предвидено за тръбопроводи, завършени към май 2019 година, а към тази дата "Северен поток-2" все още не бе достроен. Според компанията оператор обаче понятието "завършен" не бива да се тълкува ограничено. Страните трябва да изложат позицията си до 8 май, скоро след което регулаторът възнамерява да обяви окончателното си решение.

✓ Основните храни поскъпват

Индексът на тържищните цени (ИТЦ), който отразява цените на хранителните стоки на едро, се понижи през последната седмица на април с 1,57 на сто до 1.658 пункта, съобщава Държавната комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ). Базовото ниво на индекса от 1.000 пункта е от 2005 година.

Цената на оранжерийните домати се повиши тази седмица с 5,9 процента до 2,85 лева за килограм, а оранжерийните краставици поевтиняват с 11,8 процента и се продават по 2,32 лева за килограм. Цената на картофите пада с 8,0 на сто и се продават по 1,04 лева за килограм. Пресните картофи поевтиняват с 24,3 на сто до 1,65 лева за килограм на едро. Морковите поскъпват със 5,2 процента и се търгуват по 1,02 лева за килограм. Цената на зелето се понижава със 7,5 на сто до 0,98 лв./кг. Червените чушки от внос поскъпват с 8,4 на сто, средно до 3,87 лева. Зелената салата поевтинява с 1,3 на сто до 0,78 лева за брой. Репичките поскъпват със 5,6 процента до 0,76 лева за връзка.

Ябълките поскъпват с 8,2 на сто, до 1,58 лв./кг. Лимоните се продават по 3,47 лева за килограм. Бананите се купуват по 2,37 лева за килограм; портокалите поскъпват с 3,4 и се продават по 1,80 лв./кг.

Кравето сирене поскъпва с 1,5 на сто и се търгува по 6,97 лв./кг; кашкавалът, тип "Витоша", се купува по 11,16 лв./кг. Олиото се търгува по 2,12 лева за литър. Пакетче краве масло от 125 грама поскъпва с 2,9 на сто и се продава по 2,12 лева за килограм в края на седмицата. Пилешкото месо се търгува по 4,05 лева за килограм.

Захарта поскъпва с 1,4 на сто и се продава по 1,46 лв./кг. Брашното, тип "500" поскъпна с 3,8 процента и се продава по 1,10 лева/кг. Цената на ориза пада с 0,9 процента и се продава по 2,10 лева за килограм. Яйцата се продават средно по 0,20 лева за брой.

✓ Може ли Европейски възстановителен фонд да помогне на ЕС

Икономиката на Европейския съюз ще се свие с 15% заради коронавируса, а тази на страните от еврозоната - с 12 на сто. Това са оценките на Европейската централна банка, която в четвъртък реши да засили подкрепата си към държавите от валутния съюз. Това ще стане с по-ниска цена на дългосрочното с кредитиране за банките. Междувременно все повече анализатори гледат именно към Франкфурт с надежда за продължаваща и все по-силна подкрепа, тъй като не виждат скорошно споразумение по финансирането на Европейския възстановителен фонд.

На 6 май европейските лидери отново ще обсъждат темата на заседанието на Европейския съвет, но освен липсата на политическо съгласие, мнозина експерти оспорват ефективността на подобен инструмент. Един от тях е Фридрих Хайнеман от Центъра за европейска икономика в Манхайм. В разговора си с Марта Младенова германският икономист призова за повече европейска солидарност и директни субсидии към европейската хазна, с които да се помогне на европейските държави. Европейската централна банка трябва да продължава с подкрепата си към държавите от еврозоната, заяви още Хайнеман:

„Европейската централна банка играе изключително важна роля в овладяването на кризата и тя се справя много добре, особено ако погледнем към нейната „Пандемична програма за извънредни покупки“. Мисля, че решенията от четвъртък са много балансиранни, тъй като Франкфурт не обяви увеличаване на покупките, но гуверньорът Кристин Лагард съвсем ясно и категорично заяви, че банката има готовност да увеличи обема и продължителността на програмата, ако това е необходимо, за да се стабилизира ситуацията в еврозоната.

Мисля, че това е жизнено важно за държави като Италия и Испания, защото практически това означава, че ЕЦБ е готова да купува колкото е необходимо правителствени облигации на тези две държави. По този начин ще удържи лихвите по тях ниски, а правителствата ще имат ликвидност, с която да посрещнат нуждите, провокирани от мерките за овладяване на Covid-19.

Осигуряването на достатъчно ресурс за овладяването на пандемията и отговор на първия икономически шок от нея е първата крачка, но следва още една и тя е не по-малко трудна, а именно възстановяването на икономиката. Какво е мнението ви за създаването на Европейски възстановителен фонд и как трябва да бъде финансиран той?

Това е важна тема, но аз съм скептичен към идеята за създаването на възстановителен фонд. Според мен трябва да има бърза и солидарна реакция към държави като Италия. Въпросният фонд ще трябва да е част от следващата многогодишна финансова рамка - говорим за годините 2021-2027. Ние всички от опит знаем, че разходите от общия европейски бюджет се правят много бавно. Истинските финансови потоци тръгват към столиците най-рано през втората година от бюджета.

Тези пари ще пристигнат твърде късно. Ние се нуждаем от по-бързо решение, говоря за втората половина на тази година. Ето защо аз мисля, че подобен фонд ще бъде погрешен инструмент. Освен това не намирам смисъл в т.нар. коронаоблигации. Между другото, аз не съм притеснен за потенциалното финансиране на такъв фонд или европейския бюджет. То просто ще се осъществи чрез вноски от страните - членки на Европейския съюз. Пак подчертавам обаче, че това е много бавен механизъм, а бързото решение идва от Европейската централна банка. Нейната парична политика е много по-важна от действията на Брюксел.

Да, но Европейската централна банка не може сама да възстанови икономиката в цялата еврозона, да не говорим за целия Европейски съюз.

Напълно съм съгласен с вас. Мисля, че балансът на силите трябва да бъде разпределен между всички, а не всичко да падне върху централната банка. Освен това според Договора от Маастрихт, Европейската централна банка няма право да финансира директно правителствата. Въпреки че не го прави директно, с нейните програми в момента банката практически прави точно това - осигурява възможност правителствата да наберат ресурс, който им е необходим. Честно казано, евроето не е сформирано точно по този начин. Ето защо аз съм убеден, че са необходими фискални инструменти, които са бързи и ефективни.

Имаме Европейският стабилизационен механизъм, който е много добър, бърз и ефективен инструмент. Той вече е наличен. Мисля, че европейските лидери трябва да му дадат повече възможности за действие, а не да се обръщат към общия европейски бюджет. Все пак многогодишната финансова рамка е до 2027 година. Тогава пандемията от коронавирус трябва да е напълно в историята. Тогава защо ще правим разходи за овладяването ѝ до края на този период. Няма никакъв разум в подобна идея.

Вие подчертахте, че има нужда от бърз и ефективен инструмент, с който да се отговори на кризата в момента. Ще бъде ли политиката на ЕЦБ наистина достатъчна, за да позволи на правителствата да разполагат с достатъчно ресурс или все пак ще трябва да се помисли за допълнителни средства, които да се набавят на общоевропейско ниво? Освен това - дори и солидарно страните-членки сега да помагат помежду си, ресурсът може да приключи и отново да обмисляме дълг, за да се стимулира възстановяването?

Когато и да отидете на дълговия пазар, за да финансирате определени разходи - независимо дали говорим за коронаоблигации или друг класически вид облигации, това е просто отлагане на плащанията - т.е. отлагане на проблема. Мисля, че разумният подход би бил чрез солидарна помощ. Германия има достатъчно възможности да увеличи дефицита си и да направи трансфер към европейската хазна, за да помогне на нуждаеща се страна. Ако искате го наречете "спасителен фонд", но идеята е парите да достигнат бързо там, където са необходими.

Не мисля, че е напълно наложително да имаме дългови инструменти на общоевропейско ниво. В края това е просто отлагане на плащането на сметката. Тогава всички държави - членки - от Германия до България, ще трябва да участваме в погасяването на това задължение. Рано или късно този момент ще дойде, без съмнение. Няма да има къде да избягаме. Това няма да са пари, които падат от небето. Европейските данъкоплатци ще трябва да платят за тях.

В същото време германските или нидерландските данъкоплатци може да не искат да плащат на италианците и испанците, които са закъсали в момента. Или някоя друга държава да откаже да участва с директни плащания към европейската хазна, защото няма достатъчен ресурс, за да се справи с овладяването на кризата в собствените си граници?

Европа е създадена, за да бъдем солидарни помежду си. Ние се подsigуряваме един друг. Освен това шокът е за всички ни, за 27-те страни членки. Разбира се, всяка държава е различна и ударът от коронавируса в нея е с различен интензитет. Сега е моментът по-малко засегнатите държави да помогнат на по-засегнатите държави. Казано по друг начин, Северна и Източна Европа сега трябва да помогнат на Южна Европа. Ако на някой не му харесва, нека да оставим всички да се справят по свой начин. Не може така. Това е против европейските идеи.

Какво мислите за идеята да се върнем към основите на инвестиционния план на комисията „Юнкер“ като инструмент за стимулиране на растежа?

Да, смятам, че в известна степен тази идея е разумна. Вече е напълно навременна дискусията от какви инструменти ще се нуждаем, за да подкрепим потенциала за растеж на европейската икономика. Планът "Юнкер" и създаденият специално за реализирането му фонд е част от настоящата многогодишна финансова рамка и все още е трудно да се оцени ефективността му. Комисията се късне в неговия успех, но аз никога не съм виждал достатъчно убедителни доказателства в подкрепа на тази оценка.

Но ми позволете и още една гледна точка - в крайна сметка потенциалът за растеж на държава като Италия не се определя в Брюксел, а в Рим. Още преди кризата с Covid-19, Италия нямаше ефективен икономически растеж от 20 години. Много от системите им са изключително неефективни - като започнем от образованието и завършим до администрацията. Те просто не са конкурентни на останалите европейски държави. Те трябва се справят с тези проблеми, защото в противен случай никакъв помощен пакет от Брюксел няма да помогне на италианската икономика. Не казвам, че не трябва европейска помощ, но в края на краищата всяка държава-членка трябва да преодолее вътрешните си проблеми сама.

✓ Великобритания започва търговски преговори със САЩ

Британското правителство се готви да започне търговски преговори със САЩ следващата седмица въпреки коронавирусната пандемия, предаде Ройтерс, като цитира в. "Сън".

Първият кръг на преговорите ще се проведе между министърката по международната търговия Елизабет Тръс и американския постоянен търговски представител Робърт Лайтхайзър, съобщава британското издание. Докато не бъдат отменени ограниченията за пътуване, те ще се водят по телеконферентна връзка.

Канцеларията на премиера Борис Джонсън е дала зелена светлина за започване на преговорите тази седмица, съобщава в. "Сън", като се позовава на информиран източник.

"И двете страни са решени да започнат търговски преговори възможно най-бързо, за да достигнат всеобхватно търговско споразумение в този безпрецедентен момент", заяви говорителка на британското министерство по международната търговия. Тя обаче отказа да потвърди информацията на в. "Сън".

Economic.bg

✓ Да внимаваме за втора вълна към бюрата по труда

Излизането в платен отпуск е най-разпространената мярка, като близо 42% от фирмите са предприели тази стъпка.

Данните на НСИ за предприетите мерки от нефинансовите предприятия по отношение на наетия персонал дават ясна представа за случилото се през месец март, тоест непосредствената реакция от обявеното извънредно положение. Вече прегледахме всекидневното движение на безработицата в първия месец от извънредното положение, както и характеристиките на безработните, в т.ч. разпределението по области. Новите данни на НСИ позволяват да разгледаме повече детайли, включително ползването на платен и неплатен отпуск, както и да проследим седмичното движение на безработните по области.

Масово работници в платен и неплатен отпуск

Излизането в платен отпуск е най-разпространената мярка, като близо 42% от фирмите са предприели тази стъпка. Подобна реакция е очаквана в краткосрочен период, тъй като тя носи най-нисък разход за работодателите – работниците са си въкъщи, но това „изяжда“ от годишния им платен отпуск. Тук обаче се крие и потенциален проблем - голяма част от наетия труд е със силно намален или дори напълно изчерпан платен отпуск. Това е важно както за самите работници – липса на гъвкавост и свободни дни до края на годината, така и за предстоящия туристически сезон – силен сезон от български туристи е трудно постижим, ако българите масово нямат платен отпуск. Много е вероятно някои от мерките на правителството за периода след извънредното положение да бъдат именно в тази посока.

Малко под 25% от предприятията са пуснали работници в неплатен отпуск. Това е тежък вариант за самите работници. Дните отпуск не се плащат, а в същото време не си и съкратен, тоест нямаш достъп до обезщетението от фонд „Безработица“. Тази група има достъп до безлихвения заем от 4 500 лв., но това е малка утеха, на фона на загубения доход и липсата на обезщетение. Неплатеният отпуск най-вероятно е ползван в по-голяма степен от малки фирми – с непосредствени отношения между работник и работодател, както и в туризма – близо 32% от местата за настаняване са предприели тази мярка.

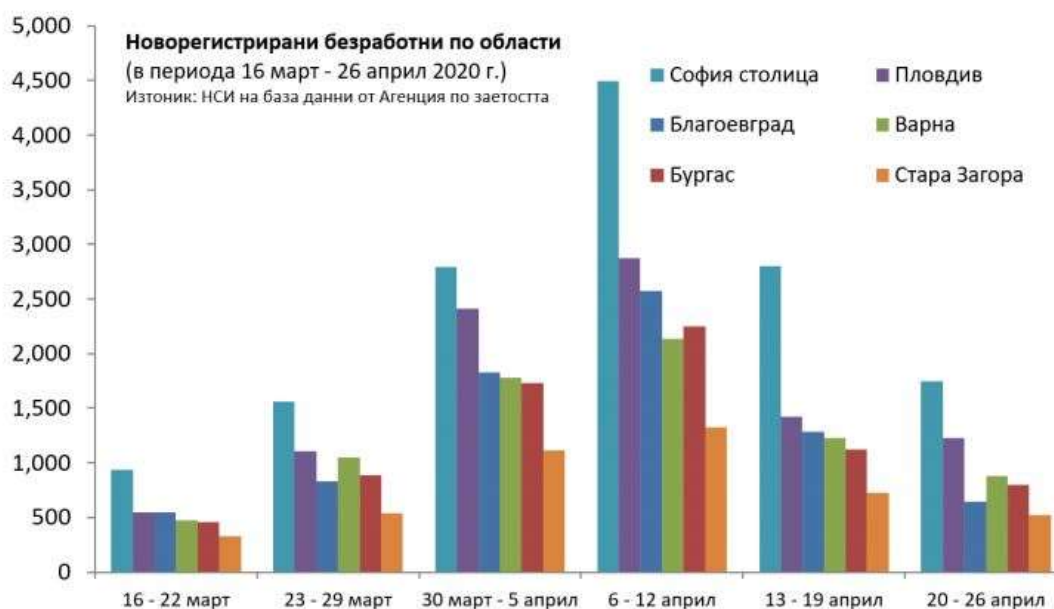
Затишие или втора вълна от безработни?

Около 17% от предприятията са заявили, че са съкратили работници през месец март. Двоен е този дял (над 35%) в местата за настаняване. Тези 17% обаче показват, че в първия месец на извънредното положение големият брой работници е бил в платен или неплатен отпуск, а не задължително съкратен. Това означава, че данните за безработицата, които следим почти на дневна база, не разказват цялата история. Хората в неплатен отпуск също са изгубили своя доход, дори и да ги няма в статистиката за безработните. А големият процент – тези 42% в платен отпуск, също са засегнати и тяхното бъдеще зависи от продължителността на извънредните мерки. Не трябва да се пренебрегва възможността от втора вълна безработни, ако икономиката не се отпусне в идните седмици.

В проучването на НСИ близо 8% от компаниите са споделили, че са се възползвали от мярката „60/40“. Тук обаче трябва да се отчита, че това е към месец март, а по-сериозният интерес към мярката се появи през април, когато стана ясно, че се поемат и осигуровките на работодателя. Към тази седмица броят на работниците, за които има заявление по „60/40“ вече са над 100 хил., тоест приближават общия брой на новорегистрираните безработни от началото на извънредното положение. Най-вероятно бройката на работниците по „60/40“ ще продължи да нараства, но не може да се каже засега дали потока към бюрата по труда ще се запази на по-ниските нива от последните дни или ще дойде и втора вълна.

Крива на безработицата по области

Данните на НСИ позволяват да се проследи развитието на безработицата по седмици и на областно ниво от началото на кризата. Общо за 6-те седмици от 16 март (първият понеделник след извънредното положение) до 26 април броят на новорегистрираните безработни е 105 хил. души или 2,5% от населението на възраст 20-64 г. В този период има и близо 16 хил. постъпили на работа от бюрата по труда. Пиковата седмица е 6-12 април с 31,5 хил. нови безработни (на дневна база пикът е 6 април), а в последна седмица (20-26 април) броят на новорегистрираните безработни е спаднал до 11,6 хил. души. Тенденцията е сходна в почти всички области на страната – пикът неизменно е в седмицата 6-12 април.

Над 14 хил. са новите безработни в София в този период, но спрямо населението столицата се представя добре – 1,7% от групата 20-64 г. Големият дял на услугите, както и многото публични институции, правят удара върху заетостта в София по-малък. Близо 10 хил. са новите безработни в Пловдив, което е 2,4% от групата 20-64 г., тоест в рамките на средните нива за страната. И в София и Пловдив обаче най-ясно се вижда липсата на нови работни места през март месец – въпреки големия мащаб на двете области, постъпилите на работа през бюрата са по около 1 100 в тези 6 критични седмици.

Най-негативни са процесите в Благоевград – 7,7 хил. нови безработни, което е 4,2% от групата 20-64 г. Тук роля играе както удара върху промишлеността, така и практическото прекратяване на зимния туристически сезон. Бургас и Варна също имат по над 7 хил. нови безработни – съответно 3% и 2,6% от групата 20-64 г., но към момента стоят добре на фона на големия дял на туризма в местните икономики. За морските общини обаче важните месеци тепърва предстоят и случилото се през март не е определящо.

Очакванията за следващия месец

В допитването на НСИ до нефинансовите предприятия има и въпрос за очакванията спрямо персонала през идния месец, което на практика обхваща текущия момент. Около 73% от фирмите очакват запазване на персонала, а 25% очакват да има съкращения – почти липсват отговори за очаквани назначения. Липсата на отговори за увеличение на персонала е разбираема, имайки предвид, че въпросът касае само предстоящият месец (обхваща основно април), а поне до 13 май страната остава в извънредно положение. В тази обстановка малко фирми увеличават своя персонал.

Притеснението е по-скоро обвързано с тези 25%, които предвиждат още съкращения. Притокът към бюрата към труда се забавя – от близо 32 хил. на седмица в пика до около 12 хил. в края на април, но опасността за работниците в платен и неплатен отпуск остава. Следващите 2-3 седмици ще ни ориентират дали вървим към възстановяване на стопанската активност и дали притокът към бюрата ще продължи да затихва или ще се появи втора вълна на безработни.

✓ Нов ремонт на магистрала „Хемус“ ще продължи цяло лято

От понеделник се ограничава движението в платното за Варна

Нов ремонт на виадукт на магистрала „Хемус“ започва в понеделник, 4 май, и ще продължи до септември. Това съобщават от Агенция пътна инфраструктура (АПИ). Става въпрос за стоманения виадукт при 35-ти км на АМ „Хемус“, който не е ремонтиран от изграждането му през 80-те години.

Заради ремонта ще се ограничи движението в платното за Варна. Трафикът ще се осъществява двупосочно в платното за София, като ще има една лента за Варна и две за столицата.

Държавното дружество „Автомагистрала“ ЕАД ще работи мобилизирано, за да може строителните дейности да приключат до средата на септември, казват от АПИ.

Строителните работи включват нови хидроизолация, отводняване, асфалтова настилка, ограничителни системи и маркировка. Предвидена е подмяна на дилатационни фуги, лагери, усилване на връзките на стоманената конструкция, антикорозионна защита на съоръжението и др.

На АМ "Хемус" продължават ремонтите на виадукта при 19-ти км, край с. Потоп, и на тръбата за София на тунел "Витиня". Агенция "Пътна инфраструктура" апелира шофьорите да карат разумно, със съобразена скорост, да не предприемат рискови изпреварвания и да спазват стриктно въведената временна организация на движението. От АПИ са категорични, че ремонтите са наложителни и трябва да бъдат направени, за да се пътува много по-безопасно и удобно по обновени пътни участъци.

✓ Банка ДСК и Експресбанк вече са една банка

Новата обединена Банка ДСК ще обслужва над 2.5 милиона клиенти в България

Банка ДСК и Експресбанк официално приключиха днес, 4 май, процеса на интеграцията си, превръщайки се в нова обединена банка с търговското име „Банка ДСК“. Действителната консолидация на двете финансови институции доближава Банка ДСК до челната позиция в сектора по отношение на активите и я превръща в лидер по размер на депозити и кредитен портфейл в България, съобщават от финансовата институция.

Банка ДСК вече обслужва над 2.5 милиона клиенти, разполага с най-голямата мрежа от клонове и банкомати в страната, с иновативни канали за електронно банкиране, като същевременно предлага на клиентите си пълен спектър от модерни продукти и услуги.

„През последната година и половина трябваше да се справим с предизвикателството да осъществим сериозния и труден процес по интеграцията на Банка ДСК и Експресбанк. Този процес приключи успешно, но нашата работа не свършва дотук. Най-важното признание за Банка ДСК ще дойде от нашите клиенти. Ето защо ще продължим да работим, за да им предоставяме модерни, дигитални и удобни финансови услуги. Особено сега, пред прага на икономически трудности, ние трябва да сме редом до клиентите ни и да бъдем достатъчно гъвкави, за да отговорим на техните нужди. Благодарни сме им за доверието, защото знаем, че ще продължим да изграждаме успеха си заедно“, заяви г-жа Виолина Маринова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Банка ДСК.

За да улесни клиентите на Експресбанк в процеса на интеграция, през октомври 2019 г. Банка ДСК създаде специална дигитална платформа, където те да могат да намират актуална и важна информация за предстоящите промени по продуктите, които използват.

Банка ДСК е собственост на Банка ОТП Унгария – банката-майка на Група ОТП, която е най-големият доставчик на финансови услуги в Унгария и регионален лидер на пазара в Централна и Югоизточна Европа. Група ОТП предлага висококачествени финансови решения на повече от 20 милиона клиенти в 12 държави, като разполага с клонова мрежа от близо 1 600 офиса, широка мрежа от банкомати и иновативни дигитални канали. Банка ОТП присъства в България от 2003 г. и нейните финансови резултати през годините потвърждават устойчивото ѝ развитие.

✓ Lufthansa се надява на €10 млрд. от германското правителство

Срещу тази сума държавата ще придобие малко над 25% от капитала на авиокомпанията

Lufthansa се надява, че преговорите с германското правителство за отпускане на спасителна помощ могат да приключат скоро. Това съобщи директорът на авиокомпанията в писмо, видяно от Reuters, добавяйки, че също обмисля алтернативи като процедура за защита от кредиторите.

Забраните за пътувания принудиха германската авиационна група, в която влизат Swiss и Austrian Airlines, да „заземи“ 700 от самолетите си, което доведе до 99% спад на броя на пътниците. Това доведе до стопяване на паричните резерви на компанията с около 1 млн. евро в час.

„Ние смятаме, че тези разговори [с правителството] могат да приключат скоро“, пише главният изпълнителен директор Карстен Спор, като добавят, че също така се проучват алтернативни варианти, но не очакват да се стигне до тях. „Въпреки това продължаваме да сме убедени, че няма да се налага да се стига до алтернативите предвид разговорите с Берлин.“

Lufthansa преговаря за спасително финансиране на стойност 10 млрд. евро, като при този вариант правителството ще получи 25.1% дял в авиокомпанията, съобщи в петък германският вестник Der Spiegel.

От евентуално отпуснатата сума 5.5 млрд. евро ще са под формата на капитал без право на глас, за който правителството иска лихва от 9%, посочва изданието.

Допълнителни 3.5 млрд. евро заеми ще бъдат предоставени от държавната банка Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), се казва в писмото, като се посочва, че Белгия, Австрия и Швейцария могат да допринесат за спасяването на авиационната група.

Спадът в пътуванията поради пандемията от коронавируса доведе до бързо реструктуриране на авиокомпанията, като други превозвачи също търсят държавни спасителни средства.

Германският министър на финансите Олаф Шолц каза пред в. „Пасауер Ню Пресе“ през уикенда, че „данъкоплатците могат да разчитат на нас, че не водим тези разговори наивно“.

Investor.bg

✓ Горивата няма да поевтиняят, докато няма конкуренция в производството им

Старите въпроси за цените на бензина продължават да витаят в общественото пространство без признаци, че скоро ще се намери някакво решение

Темата за цените на горивата в България изглежда е неподвластна на времето.

Ако обърнем поглед назад през последните десет години, ще видим, че въпросите „Защо бензинът струва толкова?“ и „Кога ще паднат цените?“ владеят общественото и медийното пространство през няколко месеца. Уви, и днес продължават да циркулират критики и обвинения за „съгласувани практики“ и злоупотреба с монопол, насочени към големите производители и търговци на горива.

И въпреки че някои аспекти на темата бяха подробно разгледани от държавните органи, обществеността и медиите, остава съмнението, че нищо не се е променило и дебатът се е върнал в изходна позиция.

В началото на март петролните пазари се насочиха към грандиозен ценови колапс, който продължава и в момента. Причината за това сътресение може да се търси в неразбирателството между Саудитска Арабия и Русия, но всъщност проблемът се корени в мащабното и дълбоко свиване на търсенето на горива заради разпространението на коронавируса, който остави затворени милиони хора по света в домовете си.

Този спад рефлектира върху търговията на суровия петрол, което доведе до сериозен срив в цените на международните сортове като Брент и WTI. В крайна сметка членовете на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) и редица други големи производители на петрол успяха да се споразумеят за исторически съкращения на добива, което за момент създаде впечатлението, че тенденцията на пазарите ще претърпи рязка промяна на посоката. Това не се случи и цените продължиха да падат. В средата на април цените на WTI преминаха на дълбока отрицателна територия, нещо, което не се беше случвало досега. Брент поевтиня допълнително, като цената му падна под 20 долара за барел. За периода от началото на май 2019 г. до 27 април тази година цената на Брент се е понижила с 68,19%, или от около 70 долара до 22,54 долара за барел.

Europe Brent Spot Price FOB 2020	
Date	Price \$
April 2020	18.52\$
March 2020	32.01\$
February 2020	55.70\$
January 2020	63.83\$
December 2019	67.31\$
November 2019	63.21\$
October 2019	59.71\$
September 2019	62.83\$
August 2019	59.04\$
July 2019	63.92\$
June 2019	64.22\$
May 2019	71.32\$

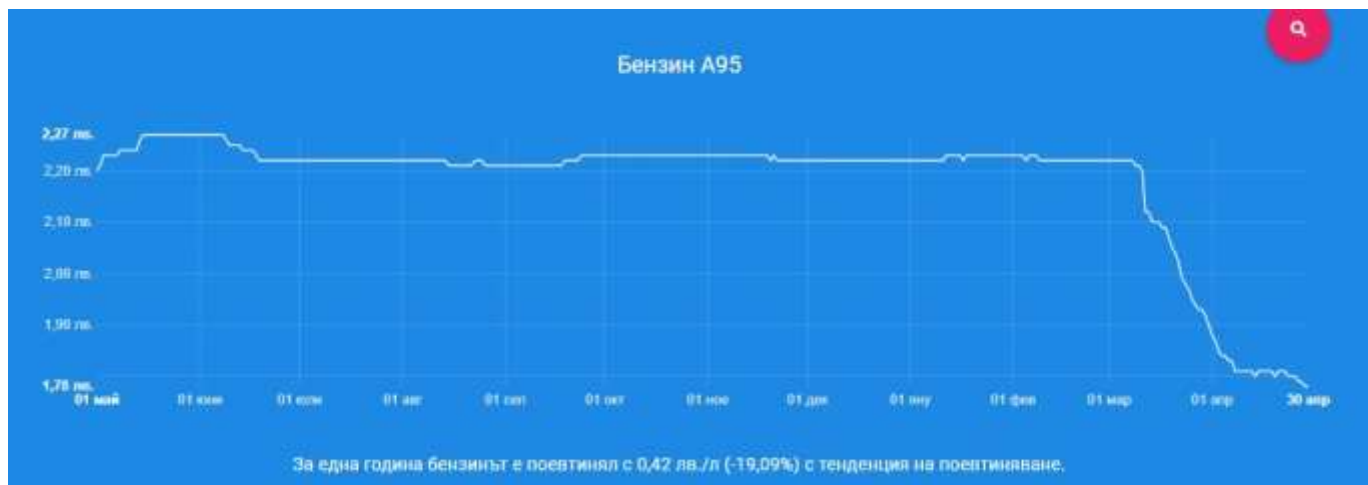
Когато беше отприщен този ценови крах на международните петролни пазари, цените на горивата в България известно време запазиха своите стойности. Отново бяха повдигнати същите въпроси – „Защо?“ и „Кога?“, а отговорът не беше различен от преди. Цената на горивата, достъпни по бензиностанциите, за пореден път беше подложена на дисекция.

Цена на горивата - компоненти		
Данъци (ДДС и акцизи)	Цена на петрола	Разходи и печалба
40-45%	40%	15-20%

Производителите и търговците на горива у нас признаха в средата на април, че резките спадове на петролните пазари няма как да се отразят по подобен начин и в бензиностанциите. „Нещата ще се случат плавно“, заявиха представителите на индустрията.

Какво се промени от тогава? Ако цената за литър бензин тип А95 беше 2,23 лв за литър в началото на март, то сега тя е 1,78 лв, което представлява своеобразен спад от около 20%. През това време сорт Брент е изгубил приблизително 67% от стойността си.

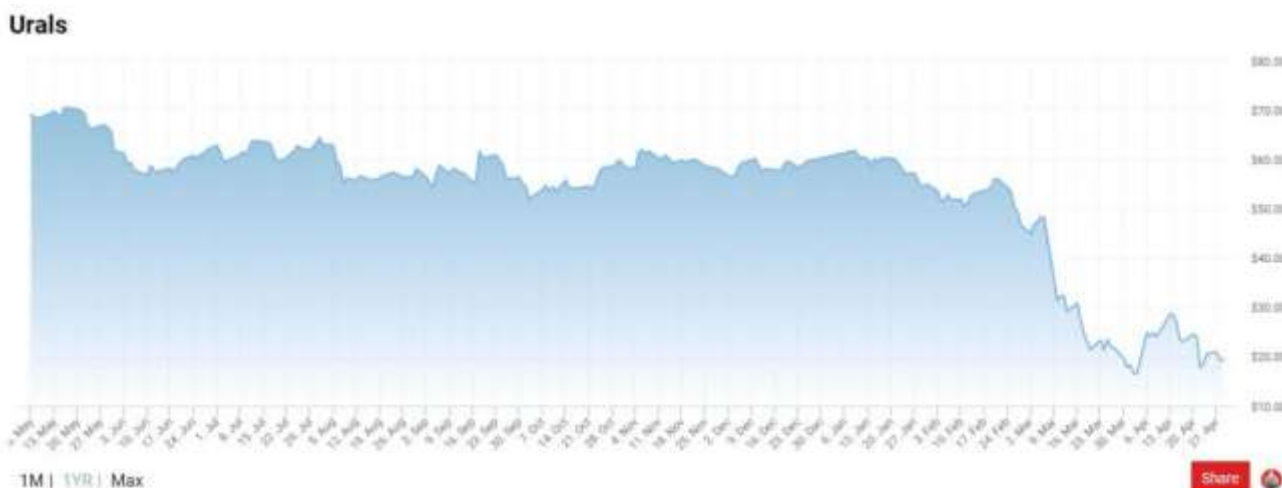

Но това сравнение вероятно не е особено точно, тъй като България внася най-вече един друг петролен сорт – руския Урал, основен продукт на рафинерията в Бургас.

Руският сорт Урал, известен още като REBCO, е смесица от тежък и висококачествен петрол от Урал и Волжкия регион с леката суровина от Западен Сибир. Това е сорт, използван като основа за ценообразуване на руския петролен износен микс.

Урал е основната суровина за българската рафинерия „Лукойл Нефтохим“, която от своя страна е и един от основните доставчици на бензиностанциите у нас и която разполага с капацитет за обработка на суровина от 9,5 млн. т.

За последната година цената на Урал се е понижила с близо 68,95 долара за барел до 19,35 долара (към 29 април), като реално това е спад в стойността му от 71,93%. До началото на март Урал запазва стабилни ценови стойности от около 50 долара за барел. От края на първата седмица на същия месец цената на бензин А95 у нас поддържат стойности от над 2,10 лв за литър, характерни за предходните месеци.

От началото на март, когато петролните пазари изпаднаха в сингулярност, до края на април цената на Урал се е понижила с 61%. През това време цената на А95 в България е отчела спад от 20,17%, или понижението от 2,23 лв за литър до 1,78 лв.

Ако погледнем към Брент – положението наподобява движението на цената на Урал.

Ако погледнем ценовите промени в периода май 2019 г.-февруари 2020 г., ще забележим движение на цената на Урал в диапазона 57-70 долара за барел и поддържане на ценово ниво на А95 у нас около 2,20 лв за литър.

И все пак нека обърнем внимание на ситуацията на родния пазар на горива.

Три са основните компоненти при ценообразуването на горивата на пазара – данъци, цена на петрола и оперативни разходи. В този „микс“ цената на петрола е единствената силно променлива величина, тъй като стойността на суровината се изменя непрекъснато на международните пазари. Тя съставлява 40% от крайната цена, като още 40-45 се приписват на ДДС и акцизи. Останалите 15-20% представляват разходите за преработка на горивото и за дистрибуцията, като тук трябва да бъде поместена и печалбата. Приблизително 5% от последния компонент представляват печалбата за

търговеца/производителя. Реално погледнато, за да се понижи цената на крайния продукт, движението се извършва в рамките на тези 5%.

Липсата на силна конкуренция в страната при производството и съхранението на горива е основна причина за невъзможността за постигане на максимално ниски цени.

Това много ясно може да се види в мащаб Европа и Европейски съюз. Ако погледнем чистите цени на бензин А95 за 27 април в различните страни в ЕС (без ДДС и акциз), ще видим, че по този показател в България цената е по-висока от тази в страни като Белгия, Чехия, Финландия, Франция, Германия и Полша. В същото време цената на бензина у нас с включени ДДС и акциз е една от най-ниските в блока, като в това отношение ни изпреварва единствено Унгария. Какво значи това накратко: при чиста цена на горивата се нареждаме сред страните с по-скъпо гориво, докато при цена с добавени данъци цената ни е една от най-ниските.

	Euro-super 95(L) 1000L		Euro-super 95 (L) 1000L
Austria	369,14	Austria	1,035
Belgium	311,78	Belgium	1,103.45
Bulgaria	360,4663053	Bulgaria	868.19
Croatia	330,8043694	Croatia	1,052.37
Cyprus	399,15	Cyprus	998.23
Czechia	308,8412301	Czechia	945.23
Denmark	389,1890443	Denmark	1,260.21
Estonia	436,17	Estonia	1,199
Finland	354,05	Finland	1,287
France	346,31	France	1,245.13
Germany	328,69	Germany	1,170
Greece	360,91	Greece	1,324
Hungary	303,3988211	Hungary	824.71
Ireland	386,6	Ireland	1,240.2
Italy	412,26	Italy	1,391.61
Latvia	301,37	Latvia	993.83
Lithuania	385,42	Lithuania	1,030.22
Luxembourg	289,45	Luxembourg	891
Malta	645,54	Malta	1,410
Netherlands	396,63	Netherlands	1,458
Poland	340,32283	Poland	873.66
Portugal	344,91	Portugal	1,245
Romania	394,8687203	Romania	906.2
Slovakia	373,85	Slovakia	1,101
Slovenia	249,29	Slovenia	1,000.34
Spain	426,97	Spain	1,088.59
Sweden	320,4656637	Sweden	1,155.79

Ако погледнем компонентите в ценообразуването на дизела в Европа, България отчита най-ниска стойност при акцизите и една от най-ниските стойности на компонента ДДС по данни на Европейската комисия, достъпни на сайта Oil Bulletin.

При ценообразуването на бензина А95 в Европа страната ни също предлага едни от най-ниските стойности на компоненти „ДДС“ и „акцизи“.

FIG.22 BREAKDOWN OF AUTOMOTIVE DIESEL PRICES ACROSS EU (MARCH 2019)

In most EU Member States, gasoline prices are generally higher than diesel prices due to the higher tax element. Taxes represent the largest share of the price of the pump. This however can

FIG.23 BREAKDOWN OF AUTOMOTIVE GASOLINE PRICES ACROSS EU (MARCH 2019)

In most EU Member States, gasoline prices are generally higher than diesel prices due to the higher tax element. Taxes represent the highest share of the price of the pump. This however can

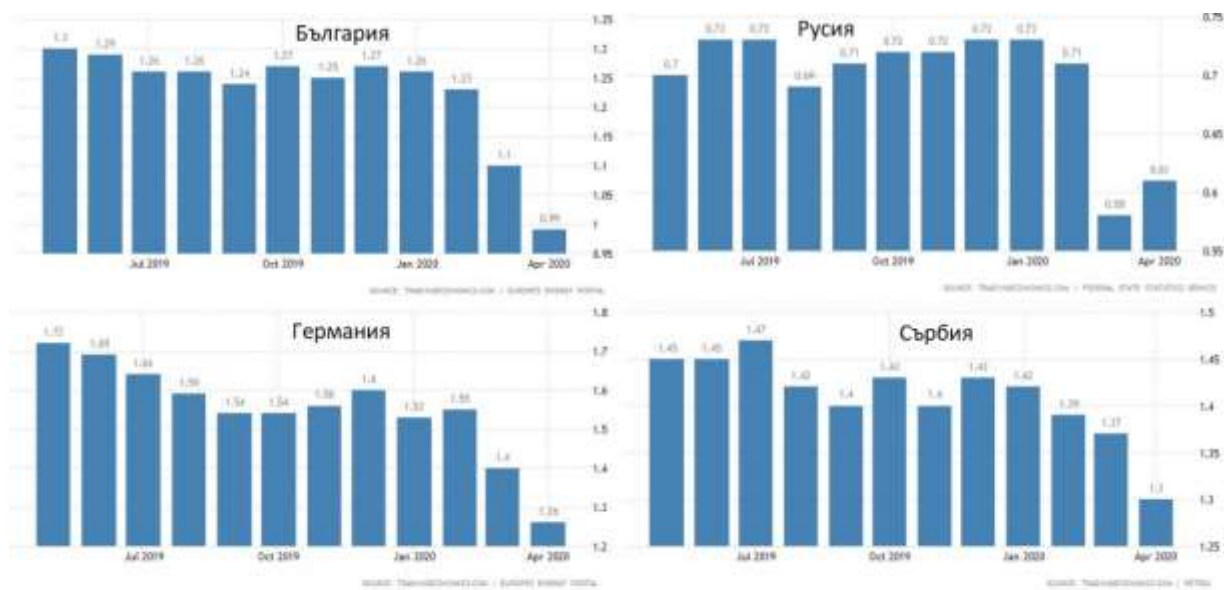
При един бърз поглед върху търговците на горива у нас може да видим, че по отношение на средните цени на бензин А95 за месеца най-високи стойности държат веригите на Shell, Lukoil, Petrol, OMV, Еко и AVIA. Подобно е положението и

на седмична база. При средни цени от 1,78 лв за литър въпросните търговци продават А95 в ценовия диапазон 1,82-1,95 лв за литър.

 VM Petroleum А-95	1,42 лв./л	+0,00 лв.
 Зара Бензин А95Н	1,54 лв./л	↓ -0,01 лв.
 Круиз 95 Super	1,58 лв./л	+0,00 лв.
 Dieselor Бензин А95Н	1,60 лв./л	+0,00 лв.
 Power Oil Бензин А95-Н	1,62 лв./л	↓ -0,11 лв.
 InterSpeed А95 Н	1,68 лв./л	+0,00 лв.
 Light Бензин А95-Н	1,70 лв./л	↓ -0,01 лв.
 Топливо А-95 Н	1,70 лв./л	+0,00 лв.
 Атанасов груп Бензин А95Н	1,71 лв./л	+0,00 лв.
 SHIMOIL А95Н	1,80 лв./л	+0,00 лв.
 Gazprom А-95	1,81 лв./л	+0,00 лв.
 Rompetrol Efix 95	1,82 лв./л	+0,00 лв.
 АЛ+КО А-95Н	1,83 лв./л	+0,00 лв.
 Еко 95ECONOMY	1,83 лв./л	+0,00 лв.
 OMV Super 95	1,83 лв./л	+0,00 лв.
 Petrol Бензин А95	1,83 лв./л	+0,00 лв.
 Lukoil Бензин А95Н	1,84 лв./л	+0,00 лв.
 Shell FuelSave 95	1,84 лв./л	+0,00 лв.
 AVIA GOLD 95Н	1,95 лв./л	↓ -0,01 лв.

Lukoil България е компанията, която придобива рафинерията „Лукойл Нефтохим Бургас“ през 2005 г. и държи по-голяма част от акцизните складове за горива в страната. Компанията често е обвинявана в умишлено забавяне на понижението на цените на горивата, когато петролните котировки в глобален план се понижат драстично, докато при по-рязък ръст на международните петролни цени горивата в България поскъпват моментално.

Търговците обясняват това „явление“ с особеностите на фючърните договори. Когато в периода от закупуването на определено количество петрол до неговото рафиниране и пускане на пазара на дребно се стигне до ситуация на сериозно покачване на петролните цени, крайният продукт веднага отразява тяхното движение. Ако се получи обратното – по-значимо поевтиняване на петрола, цените на горивата задържат по-дълго време предишните си ценови нива преди да се понижат, тъй като търговците търсят печалба, с която да закупят следващ товар.

Цени на бензина в България, Русия, Германия и Сърбия за последната година (в щатски долари). Източник: Trading Economics

Въпреки това съществуват много критични на политиката на Lukoil, някои от които обвиняват компанията в умишлено „надуване“ на цените на горивата чрез завишаване на реалните разходи за дистрибуция и застраховки.

В същото време от компанията твърдят, че рафинерията в Бургас по проект трябва да работи с по-нискокачествени петролни сортове, което оскъпява в крайна сметка крайните продукти. Но по данни от декември 2019 г. компанията е инвестирала общо 3,2 млрд. долара в съоръжението – може би достатъчно, за да намери решение на този проблем, което да рефлектира и върху цените на горивата.

И така, въпросите около цените на горивата у нас остават нерешени. Може ли наистина да се говори за липса на достатъчно силна конкуренция в България или темата се пречупва през призмата на конспирацията?

Ясно е, че в страната е налице една отрицателна корелация между конкуренцията и цените на горивата - докато основната част от пазара е съсредоточена в един играч, цените няма как да бъдат съвместими с обществените очаквания. Защото в играта влиза основно икономическо правило: колкото повече за играчите, толкова по-силна е конкуренцията, включително и ценовата.

✓ Испания създава фонд за възстановяване на стойност 16 млрд. евро

Франция удължи извънредното положение до 24 юли

Испанският премиер Педро Санчес заяви, че правителството му ще одобри фонд за възстановяване на стойност 16 млрд. евро (17,57 млрд. долара), за да помогне на регионалните власти да се справят със социалните и икономически последици от коронавируса, предават Ройтерс и испанският вестник El Pais.

Испания поиска създаването на такъв фонд в Европа, а някои представители на областите в страната настояха това да се направи и на национално ниво. Санчес ще съобщи подробностите утре на ръководителите на автономните области, но повдигна завесата на днешната пресконференция.

„Това ще бъде безвъзмезден фонд, така че нито една от автономните области да не изостава. Правим най-голямата мобилизация на средства в демократичната ни история. Това е най-големият икономически катаклизъм от един век насам“, посочи Санчес.

Той изрази увереност, че страната му може да се възстанови за две години и да приключи 2023 г. по-добре, отколкото е била в началото на тази година.

10 млрд. евро от средствата във фонда ще бъдат предназначени за компенсиране на извънредните разходи в здравеопазването. Друг 1 млрд. евро ще отидат за социални плащания, породени от кризата, а 5 млрд. евро – за възстановяване на икономиката, пише El Pais.

Испания предлага точно това да направи и Европейският съюз – фонд за безвъзмездна помощ на стойност 1,5 трлн. евро. Но редица страни, сред които и Германия, отхвърлят тази идея и залагат на възмездни кредити.

На 6 май испанското правителство ще поиска от парламента да удължи с още две седмици извънредното положение, което в момента изтича на 9 май, каза още Санчес.

Извънредното положение доказва, че работи за овладяване на разпространението на коронавируса, който сега е под контрол в Испания, заяви премиерът. Страната въведе извънредното положение на 14 март и последователно го удължаваше на всеки две седмици.

Санчес обяви и промяна относно маските, като заяви, че от понеделник те ще бъдат задължителни в градския транспорт. Освен това от началото на новата седмица испанците ще могат да си вземат храна от ресторант или кафене, но след поръчка по телефона или интернет. Много търговски обекти ще могат да приемат клиенти при предварителна уговорка и при допускане на само един човек в обекта на всеки служител в него.

Ще отпаднат и ограниченията за професионалния спорт с индивидуални тренировки без ограничения на времето. Хора от едно и също домакинство ще могат да се придвижват в един и същи автомобил без ограничения, съобщи Санчес.

В същото време френското правителство удължи до 24 юли извънредното положение в страната, тъй като счита, че отмяната му на 23 май „ще бъде преждевременна“, съобщи министърът на здравеопазването и солидарността Оливие Веран, цитиран от френския вестник La Tribune.

Според законопроекта, който ще бъде разгледан от парламента в понеделник „рисковете от възобновяване на епидемията“ са били „доказани в случай на внезапно спиране на действащите мерки“.

„Ще трябва да живеем с вируса известно време. Предизвикателството през идните месеци ще е да се научим да живеем с него“, каза министърът на вътрешните работи Кристоф Кастане след заседание на правителството в Елисейския дворец, което продължи над два часа.

Законопроектът уточнява условията за карантина на хората, пристигащи във Франция и заразени с вируса. Той предвижда също задействането на „информационна система“ за болните хора и контактните им лица за максимален срок от една година.

Законопроектът трябва да бъде обсъден от сенаторите в понеделник, а след това и от депутатите в Долната камара на парламента вероятно на следващия ден, уточни говорителка на правителството.

Франция въведе извънредно положение на 23 март.

Междувременно Ирландия ще позволи на компании, пострадали от коронавирусната криза да отложат данъчни задължения за 12 месеца в рамките на допълнителен пакет от мерки в подкрепа на бизнеса, който може да достигне 6,5 млрд. евро (7,14 млрд. долара), съобщи правителството, цитирано от Ройтерс.

Програма за гарантиране на кредитите на стойност 2 млрд. евро ще бъде въведена за малки и средни предприятия, а държавният фонд на Ирландия ще бъде задължен да инвестира 2 млрд. евро директно в по-големи компании, съобщи финансовият министър Паскал Донъхоу в комунике.

След блокадата за спиране разпространението на коронавируса Ирландия очерта в петък пътна карта за постепенно отваряне на икономиката, която може да позволи на строителни обекти и някои търговци на дребно да заработят отново след две седмици, ресторантите трябва да ги последват през юни, хотелите през юли, а кръчмите през август.

Правителството съсредоточи първоначалния си фискален отговор на стойност 8 млрд. евро в повишаване на плащанията при безработица и субсидиране на заплатите за работещите, а 1 млрд. евро ликвидни средства бяха предоставени в подкрепа на изпитващи затруднения компании.

Значително по-големият пакет от мерки в събота включва също грантове за рестартиране на микро и малки бизнеси на стойност 10 хил. евро. Основната лобистка група на бизнеса IBEC приветства мерките като важна нова крачка за справяне с кризата с паричните потоци, пред която са изправени мнозина.

Очертавайки мащаба на икономическия шок, Донъхоу заяви, че компаниите са отложили плащането на данъци на стойност 800 млн. евро само през март и че тази цифра може да достигне 2 млрд. евро до юни.

Австрийската централна банка очаква БВП на страната да се свие над два пъти повече тази година от прогнозата ѝ само преди един месец, тъй като блокадата заради коронавируса продължава повече от очакваното. Това каза гуверньорът на банката Роберт Холцман, цитиран от Ройтерс.

Сега централната банка предвижда спад с 8% на брутния вътрешен продукт на Австрия. Преди това тя прогнозира свиване с 3,2% при „умерен“ сценарий на развитие на пандемията. Банката счита, че всяка седмица на блокада отрязва над 2 млрд. долара от БВП.

Въпреки че оглавяваното от консерваторите правителство в Австрия съобщи, че страната е била от най-бързите в Европа в реакцията си на коронавирусната заплаха, като въведе извънредно положение преди седем седмици и стана една от първите, започнали да го разхлабват на 14 април, Холцман заяви, че централната банка е била принудена да повиши данните си за последните.

„Тази ранна прогноза се основаваше на умерения по онова време сценарий за блокада от пет седмици и пет седмична фаза на отваряне стъпка по стъпка. Междувременно условията се промениха“, каза Холцман пред вестник Salzburger Nachrichten newspaper.

„Настоящият ни сценарий предвижда, че при допускане за 13-седмична блокада и 10-седмична фаза на разхлабване икономическият растеж ще се свие с 8%“, заяви той.

„Надяваме се, че истината ще е някъде по средата между тези два сценария и че блокадата и фазата на разхлабване на мерките ще се случат по-бързо“, допълни Холцман.

Ако фазите са по-къси, икономическите последици ще бъдат по-малки уточни той. Не е ясно как централната банка определя началото и края на блокадата, тъй като преди време използва по-ранна начална дата от влизането в сила на повечето ограничения около 16 март.

Австрийското коалиционно правителство между консерваторите и зелените обяви извънреден пакет от помощи на стойност до 38 млрд. евро (41,7 млрд. долара) за подкрепа на компаниите и икономиката и ограничаване на ръста на безработицата.

Сега то планира инвестиционен пакет за стимулиране на растежа с планове за намаляване на данъците за хора с ниски и средни доходи и финансиране на все още неуточнени екологични мерки.

„Трябва да се ускорят вече планираните мерки“, каза Холцман във връзка с пакета от стимули. „Това се отнася за мерки, свързани с климатичната политика, доставчиците на алтернативна енергия, градския транспорт. Трябва да се положат много по-големи усилия за дигитализация“, изтъкна той.

[Мениджър](#)

✓ Борисов: От две седмици щабът ме моли да спрете да се гаврите с тях

Щабът не е разформирован, от две седмици ме умоляват да спрат да се гаврят някои от журналистите с тях. Това каза премиерът Бойко Борисов по време на брифинг в Министерски съвет, където се появи заедно с председателя на Националния оперативен щаб ген.-майор Венцислав Мутафчийски.

"Както виждате, генералът си е жив и здрав. Изобщо нямаше да развалям на хората празничното настроение, ако не съзирах поредния умисъл. Щабът никога не е разформирован.

Щабът работи по следния начин: избран в зависимост от ситуацията, която ежедневието предполага да имаме най-бързите действия. Голяма болница, най-голямата болница, РЗИ-тата, Гранична полиция, Външно министерство. Щабът е доста голям. Част от щаба всяка сутрин се явява в лицето на неговия председател, информират и задават въпроси. Забележете, всяка сутрин в 7.00 ч. щабът първо се среща с мен. Всяко нещо се обсъжда по стотици пъти, докато не се намери пълен консенсус. Едва тогава те слизат и обявяват това, което.

Самият щаб има по дадени теми разногласия. Едва тогава здравният министър или съответният министър дава своята заповед", каза още Борисов. Той отчете, че от две седмици щабът го умолява да се спре гаврата с него всяка сутрин. "Една част си вършат работата, други идват буквално, за да се заяждат с тях", каза още Борисов.

Мутафчийски на свой ред посочи, че решението за спрени извънредно излъчвани брифинги е, че според много от хората начинът на оповестяване е контрапродуктивен и насажда страх. Молбата беше лично наша. Ние искахме дори да бъде само с прессъобщения, а задаването на въпроси да става чрез ресорните министерства. По думите му, щабът не спира да работи, в момента там се обсъждат стратегии за всяка сфера след отпускането на мерките.

✓ **Дончев: Работи се по нова мярка за подпомагане на средните предприятия**

Правителството с нови мерки за справяне с кризата. Пред **NOVA** вицепремиерът Томислав Дончев обяви, че от следващата седмица трябва да стартира и мярката, насочена към малкия и средния бизнес, а именно финансовата подкрепа от 3000 до 10 000 лева.

„Най-голям разход от целия пакет мерки ще бъде генериран от т.нар. мярка 60 на 40 - близо 1,5 милиарда лева. Подчертавам, това е безвъзмездно финансиране. На никого няма да бъде необходимо да връща пари след това. Това е безвъзмездно финансиране. Държавата покрива една различна част от заплатите на работниците в предприятия в нужда и това няма характер на кредит“, обясни вицепремиерът.

Той допълни, че при нужда мярката може да бъде „усъвършенствана или удължена“.

„В момента се работи по още една мярка за около 170 млн. лв. – отново за безвъзмездно финансиране. Тя ще е фокусирана върху средните предприятия. Но там трябва да бъдем много по-целенасочени, защото няма как да си позволим да дадем на всички. Ще се подпомагат фирмите, които имат потенциал. Не е справедливо да се подкрепят такива без потенциал, защото това се прави с парите на данъкоплатците“, каза още вицепремиерът.

И припомни, че държавата вече отдели 173 млн. лв. за помощ за малки и средни предприятия. От нея щели да се възползват 15 000 – 20 000 компании. Всяка от тях ще получи между 3000 и 10 000 лв.

„Много е трудно в тези непознати води, но се надявам да се справим по най-добрия начин. Трябва да бъдем единни и да се справим не като държава, а като общество“, подчерта Дончев.

Той коментира и словесните престрелки между "Дондуков" 1 и "Дондуков" 2.

„Факт е, че такова разединение не забелязах никъде в Европа – по отношение на тежките решения, особено касаещите живота и здравето на хората. Още повече, това какво да се прави в подобна ситуация не го решават политиките, а лекарите и учените. Нашата задача е да претворим техните добри предложения в реалност“, смята Дончев.

Според него Румен Радев е щял да спечели по-голямо одобрение, ако беше подкрепил предложенията на Щаба и беше казал, че трябва заедно да се борим в настоящата тежка ситуация.

„Опасна болест е политическата глухота. Ако загубиш слуха си в политиката, не те чака нищо добро“, коментира вицепремиерът.

Той призна, че „звучи разумно“ предложението на държавния глава офшорните фирми да не могат да се възползват от каквито и да било мерки за финансова помощ от държавата. „Най-малкото една офшорна компания е с неясен собственик, а ние правим публично финансиране и дължим пълна прозрачност. В България и една стотинка не може да бъде похарчена, ако тя не фигурира в бюджета“, поясни Дончев.

Вицепремиерът е категоричен, че не трябва да се раздават пари „на калпак“ на българските граждани, тъй като „всеки държавник може да разполага целите си в рамките на мандата, но приоритетите трябва да са по-дългосрочни – поне едно десетилетие напред“.

В личен план Дончев сподели, че много му тежи забраната за разходки в планините, тъй като това бил най-силният му „антидепресант“.

✓ **МОСВ: Перник е разходвал повече вода, отколкото е плащал**

Перник е плащал едно количество вода, а е разходвал много повече. И това като искания продължава. В студиото на БНТ министърът на околната среда и водите Емил Димитров заяви, че прокуратурата ще има клиенти и по негов сигнал. Непрекъснато има нови искания за все по-голямо количество вода от ВиК-Перник.

При потребление миналата година 1 млн. куб.м. без режим на водата сега има искане за 1.200 и 1.600 млн. куб. м. без обосновка за какво са им. 5 млн. са минали през водомерите, перничани са си ги платили, а МОСВ не е знаело за тях. Емил Димитров е спрял тези искания, но е сигурен, че има нарушения и те са от страна на контролните органи и шефовете на ВиК. Нито областния управител, нито кметът знаят за това - и сегашните, и предишните. Не е редно да има упрек към тях, коментира Димитров. Ревизоро показа в студиото и снимки на пресъхнала река и някакво съоръжение - стена, която я прегражда.

От следващата седмица специална комисия ще разследва случая и нейните заключения ще бъдат дадени на разследващите органи. 104 млн. е дало МОСВ за тръбите вътре в града Перник, отделно е дало и за пречиствателната станция.

✓ **Учените с три сценария за развитието на коронавируса**

Изведени са три основни сценарии за развитие на коронавирусната пандемия, публикувани от международната научна общественост. Това информира на редовния брифинг в Министерския съвет секретарят на Националния оперативен щаб доц. Димо Димов.

Сценарий 1 предвижда серия от повтарящи се малки вълни, които ще се проявяват и през лятото последователно през период до две години и очаквана тенденция за намаляване през 2021 г. Според сценарий 2 - по-голяма вълна ще има през есента и зимата на 2020 г., което е типично за сезонните респираторни заболявания, и последващи една или повече по-малки вълни през 2021 г. Третият сценарий, т. нар. "бавно изгаряне на причинителя" прогнозира възникване на отделни случаи, но без ясно изразен вълнов модел.

"Независимо от сценария, който следва тази пандемия, очакванията са между 18 и 24 месеца да се констатира значителна активност на коронавирусната инфекция", каза доц. Димов.

По думите му, обществата и страните трябва да се адаптират и да намерят баланса между противоепидемичните мерки и възстановяването на икономическия и обществения живот.

"В тази връзка, както и в нашата страна, следваме тенденцията на поетапно либерализиране на ограничителните мероприятия, В следващите дни ще се анализира ефектът и същевременно ще се върви към последващо либерализиране на част от мерките", каза още доц. Димов.

✓ Парижкото летище Орли може да остане затворено до есента

Парижкото летище Орли може да остане затворено до есента, а Роаси-Шарл-де-Гол да възобнови всички пътнически полети през лятото, според източник на френския вестник "Ле-з-еко".

От 31 март летище Орли е спряло почти всички полети след въвеждането на ограниченията за пътуванията, за да се спре разпространението на коронавируса.

Роаси-Шарл-де-Гол в момента е намалило пътничкопотока и само три от терминалите му работят, но се смята, че те ще са достатъчни за обслужването на всички пътнически полети през лятото. Авиокомпаниите от Орли ще могат ако желаят да извършват полети от Роаси.

Миналата седмица председателят браншовата федерация на пътническата авиация Ален Батисти заяви пред в. "Фигаро", че всяка година през Роаси и Орли преминават средно по 200 милиона пътници. За 2020 година той очаква пътниците да са четири пъти по-малко, или най-много 60 милиона.

✓ Сръбската икономика ще работи в пълен капацитет до средата на май

До средата на май сръбската икономика ще работи в пълен капацитет, заяви Боян Станич от Стопанската камара на Сърбия, съобщава вестник "Политика", цитиран от БТА.

Станич каза, че от 130 000 работещи, които по време на разгара на кризата бяха в принудителна почивка, 42 000 вече са се върнали на работа, а в предстоящия период те ще станат повече, тъй като ще заработи и общественият транспорт.

Предприемачи дават работа на около 350 000 работници, между 50 и 60 процента от тези фирми са отворени, а от средата на май очакваме те да работят в пълен капацитет, заяви Станич.

Макар повечето от предприятията да имат големи или малки загуби заради кризата с коронавируса, Станич оценява, че икономиката на Сърбия се е справила относително добре.

Икономиката добре понесе първата вълна, а преработвателната индустрия, според данни на Републиканския статистически институт, през март е имала дори позитивен растеж, каза Станич. Той отбеляза, че са били прекратени около 1000 трудови договора в Сърбия, като засега негативното влияние на пазара на труда не е значително.

✓ Слив на БВП в Еврозоната с 12% в песимистичния сценарий на ЕЦБ

Европейската централна банка (ЕЦБ) не изключва сценарий, при който икономиката на Еврозоната може да "изчака" до края на 2022 година, за да достигне равнище, на което е била преди пандемията. Това се посочва в доклад на финансовия регулатор, публикуван в петък, 1-ви май.

Според най-песимистичният сценарий БВП на Еврозоната тази година може да се срине с 12 процента, а през второто тримесечие не е изключено ускоряване на спада до 15 на сто, сочат заложенията в доклада прогнози. Икономическият спад през второто тримесечие на 2020 г. ще бъде „много по-силно изразен“, тъй като мерките срещу коронавируса са в пълна сила от април, коментира главният икономист на ЕЦБ Филип Лейн. Индексите за потребителската и бизнес увереност сочат продължително неблагоприятно търсене през следващите месеци, добавя той.

При по-меко протичане на кризата ЕЦБ очаква свиване на БВП с 5 процента за годината. Президентът на институцията Кристин Лагард предупреди, че Еврозоната ще се сблъска с безпрецедентен по скорост и сила в мирно време икономически спад. По думите ѝ обаче е трудно да се правят категорични прогнози, тъй като не е ясно колко дълго ще продължи пандемията. Като цяло ЕЦБ очаква несигурно възстановяване от кризата и споделя плахи надежди за възстановяване догодина между 4 и 6%.

✓ "Да стигнем до дъното на тази история!" - Урсула фон дер Лайен подкрепя да има разследване за COVID-19

Председателят на Европейската комисия (ЕК) Урсула фон дер Лайен подкрепя призивите за разследване на произхода на новия коронавирус и смята, че Китай трябва да бъде ангажиран в този процес, пише CNBC.

Властите в страни като Германия, Швеция и Австралия отправиха призови да се проведе проучване как точно е започнало разпространението на вируса, който досега зарази над 3,2 млн. души в света и взе над 230 хил. жертви.

Пред CNBC Фон дер Лайен коментира, че би искала да види активно взаимодействие от страна на Китай в съвместна работа с ЕС, за да се стигне "до дъното на цялата тази история".

„Смятам, че за всички ни е важно, важно е за целия свят. Никога не знаеш кога ще започне следващият вирус, така че всичко, което искаме, е за следващия път. Научихме си урока и създадохме система за ранно предупреждение, която реално функционира, и целият свят трябва да допринесе за това“, посочва още тя.

Фон дер Лайен призова за по-голяма прозрачност в бъдеще и заяви, че правителствата трябва да си научат уроците от сегашната криза. По думите ѝ един от уроците от сегашната пандемия е необходимостта от повече данни, които да бъдат анализирани от "един централизиран субект, така че механизмът за ранно предупреждение да е много по-добър."

„Така например, на ниво Европейски съюз знаем, че се нуждаем от по-стабилна система от данни за такива ситуации, като тази в момента с коронавируса“, коментира още тя.

Фон дер Лайен не вижда опасност от влошаване на отношенията с Китай в резултат на иницирането на подобно разследване „Не, не мисля, защото всичко е в наш интерес. Тази пандемия нанесе толкова големи щети, за всички е важно следващия път да бъдем по-добре подготвени, когато и да се случи отново подобна криза“, заяви тя.

Нейните коментари идват в момент, когато Европейската комисия е подложена на натиск заради появили се критики за смекчаване на тона на доклад на институцията за дезинформация около коронавируса.

ЕК официално отрече да се е поддала на натиск от Пекин, но еврокомисарят по външна политика Жозеп Борел не отрече, че Китай е изразил опасения относно доклада, съобщи в Politico.

БНТ

✓ Кампанията за деклариране на доходите приключи, НАП прави нов сайт

Успешно приключи кампанията за деклариране на доходите на физическите лица, съобщават от НАП. Близо половин милион данъчни декларации са подадени към края на работния ден на 30 април, съобщи БНР.

Едноличните търговци и юридическите лица подават годишните си декларации до края на юни, напомнят от приходната агенция.

Почти 80% от декларациите за доходите на физическите лица са подадени по интернет с персонален идентификационен код (ПИК) на НАП или електронен подпис, като се отчита ръст на електронното деклариране от над 30 на сто, спрямо 2019 г. От началото на годината до момента, чрез електронната система за плащане (т.нар. виртуален POS) и чрез физическите POS терминали в офисите на НАП, са платени над 100 млн. лв. без такси.

От приходната агенция съобщават още, че преобладаващата част от гражданите са използвали предварително попълнените декларации за доходите, които НАП предложи за първи път тази година.

„Отчитаме успешна данъчна кампания 2020 г. въпреки извънредното положение. До края на годината ще предложим изцяло нов портал за електронни услуги и нов сайт на НАП, за да улесним потребителите“, каза в края на кампанията директорът на „Обслужване“ в НАП Боряна Георгиева.

✓ Авиокомпаниите възстановяват част от полетите си, но при определени правила

Засилени мерки за сигурност в самолетите заради коронавируса. Авиокомпаниите започнаха да възстановяват част от полетите си, но при определени правила.

С цел осигуряване на най-висока степен на безопасност, в терминалните сгради на Летище София се допускат само пътуващи. Влизането става след измерване на телесната температура и показани нормални стойности.

Авиокомпаниите уверяват, че щателно дезинфекцират самолетите си. Задължителни маски и ръкавици трябва да носи всеки от екипажа на самолетите. Необходимо е и пътниците да носят лични предпазни средства.

Препоръчва се хората да ползват онлайн услугите на компаниите и да плащат с безконтактни карти.

Ако не е спешно, не пътувайте - съветват и лекари, и ръководители на авиокомпаниите. Учените са категорични - малки капчици слюнка от кашлица могат да бъдат опасни в затворено пространство, каквото е самолетът. Най-застрашени са 10-те пътници седнали най-близо до заразяния.

Националният авиопревозвач "България Еър" продължава да извършва полети в страни, където няма ограничения, но при засилени мерки за сигурност. Извършва се прецизна дезинфекция на самолетите.

Пилотите не контактуват с външни хора и не се налага да бъдат изолирани след полета. Преди излитане, стюардесите преминават през преглед и при най-малкото съмнение не се допускат на борда.

Целият екипаж е снабден с маски и ръкавици, а за качеството на въздуха са осигурени специални филтри.

Христо Тодоров - изпълнителен директор на „България Еър“: Които осигуряват постоянна циркулация на термично обработен въздух от над 200 градуса, което ограничава евентуалното разпространение на каквато и да било зараза по въздушен път.

И нискотарифната авиокомпания "Уиз Еър" работи при засилени мерки за сигурност, като поощрява пътниците да използват онлайн услуги.

Андраш Радо, мениджър Корпоративни комуникации: Всички от самолетния екипаж носят маски и ръкавици, това е задължително и за пътниците. Предоставяме и дезинфекциращи кърпички.

Голям е броят на анулираните полети, а загубите все още не могат да бъдат прогнозирани, коментират от "България Еър".

Христо Тодоров - изпълнителен директор на „България Еър“: За периода националният превозвач България ер е анулирал над 400 броя полети, някои от дестинациите, които оперираме като Русия, Ирзаел, Кипър, Португалия, Италия бяха изцяло отменени, поради рестрикции, въведени от съответните приемащи държави.

Нискотарифната авиокомпания също отчита загуби заради пандемията - работи само на 3% от капацитета си. От първи май компанията възстанови полетите си до Виена и Лондон.

Андраш Радо, мениджър Корпоративни комуникации: Направили сме някои промени - намалихме броя на служителите си с около 20%. Наложил се да съкратим хиляди хора от компанията. Но тези и други мерки ще ни позволят да летим отново веднага щом забраните за полети бъдат свалени.

Ирландското правителство обсъжда допълнителни мерки за социална дистанция в самолетите, като оставянето на празна средна седалка. Компанията Раян Еър обаче заяви, че няма да лети, ако бъдат въведени мерките.

По изчисления на авиоиндустрията, броят на полетите в световен мащаб е намалал почти с 80% през първата половина на април. Прогнозните загуби заради пандемията могат да надхвърлят 300 милиарда долара.

✓ Заведенията във Варна масово няма да отворят заради нерентабилност

Министърът на здравеопазването Кирил Ананиев издаде заповед, с която от 6 май се допуска посещението на ресторанти и заведения, които разполагат с открити площи. Те могат да заработят отново само при стриктно спазване на мерките за хигиена и физическо отстояние между масите.

В същото време, не са ясни единните здравни стандарти, на които ще трябва да отговарят хотелите и ресторантите, за да отворят през летния сезон.

Желязко Каракашев, ресторантьор: Заведенията ще работят в режим на неефективност. Един от най-основните проблеми е ДДС, тъй като продължава натрупването на загуби. В цяла Европа има разписани мерки, правила и здравни норми. Както и спиране на данък осигуряване за една година.

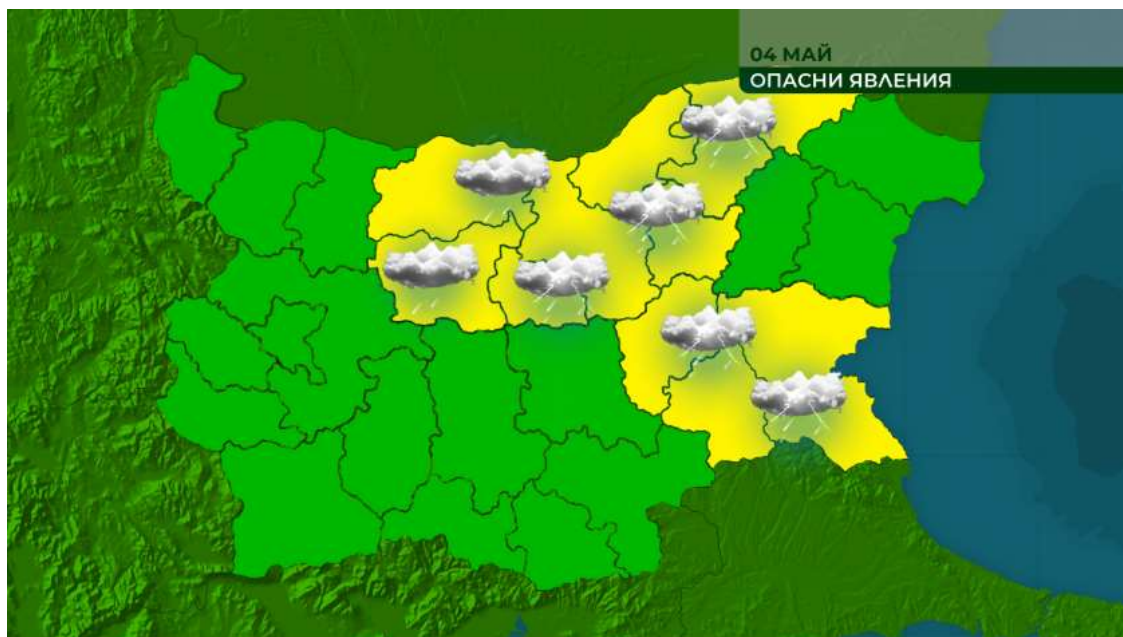
По думите на Каракашев, 2/3 от заведенията във Варна няма да отворят тъй като са в режим на нерентабилност.

Атанас Карагеоргиев, хотелиер: Имам три басейна - два открити и един закрит. Когато хотелът не работи, се обезсмисля отварянето на басейните, така че не виждам защо трябваше да се започне от това.

✓ Жълт код за опасно време в 11 области на страната

Жълт код за опасно време е в сила днес в 11 области на страната. Предупреждението за значителни количества и силни гръмотевични бури, е в сила в областите Плевен, Ловеч, Габрово, В. Търново, Русе, Силистра, Разград, Търговище, Сливен, Ямбол и Бургас. Остават условията и за градушки.

Ще бъде ветровито и по-хладно от обичайното за сезона с максимални температури в повечето райони между 14° и 19°.

✓ Чувствително облекчаване на мерките срещу COVID-19 в Европа от днес

Броят на заразените с COVID-19 по света достигна почти 3.5 млн. души. Починали са около 250 000.

От днес в редица европейски държави влиза в сила чувствително облекчаване на мерките срещу заразата.

В Италия са разрешени посещенията в парка и гостуването на роднини. Препоръчва се да се избягва близък физически контакт. Ресторантите отварят, но ще могат да приготвят храна само за къщи. На работа ще се върнат около 4.5 млн. души.

В Португалия и Гърция отварят магазини, църкви и някои плажове. Атина разреши подновяването на плановите операции.

Белгия въвежда в сила първия етап от плана си за отпадане на мерките. Там, а също и в Испания и Франция, носенето на маски на обществени места става задължително.

Маски и шалове ще трябва да носят и пътниците на "Евростар" между Великобритания и Франция.

Сърбия обяви, че извънредното положение ще отпадне на 7 май.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Какви са мерките на държавата за малкия и средния бизнес, самонаетите и хората в неплатен отпуск?

Полезна информация за предоставяния ресурс от страна на държавата

4,5 млрд. лв. ресурс в полза на малкия и средния бизнес, самонаетите и за хората, които са в неплатен отпуск, ще се ангажират под формата на финансови инструменти с публичен ресурс за периода на кризата, породена от коронавируса. Това съобщи министърът на финансите Владислав Горанов преди около десетина дни. Министърът представи програмите на ББР и на „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“, известен като Фонд на фондовете.

Припомняме кои са мерките, от които могат да се възползват малките и средните предприятия, самонаетите и хората в неплатен отпуск:

Първият инструмент е през ББР и е за отпускане на безлихвени кредити за защита на хората, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията, тя е за физически лица, наети на трудов договор в неплатен отпуск и за самоосигуряващите се, като бюджетът е 200 млн. лв. за кредити до 4 500 лв., досега 12 търговски банки са заявили интерес за участват.

Вторият инструмент също се управлява от ББР и е за осигуряване на необезпечени кредити до 300 000 лв., предоставяни от търговските банки, обемът на програмата е 2 млрд. лв., достъпен е до всички сектори на бизнеса.

Третият инструмент е на Фонда на фондовете за отпускане на кредити с максимален размер до 3,6 млн. лв., с разрешение за рефинансиране на задължения, възникнали преди повече от 60 дни, мярката се администрира отново през търговските банки и е за подпомагане на малки и средни предприятия.

През Фонда на фондове има инструмент за микрокредити до 50 000 лв. за предприемачи и самонаети лица с кратка бизнес история.

Има и инструмент за капиталови инвестиции, отново чрез Фонда на фондовете, като инвестицията е средно около 800 000 лв., а подкрепата е предназначена за компании с потенциал да подпомогнат възстановяване на икономиката след кризата, особено в сферата на иновациите и дигитализацията.

Междувременно [Европейската комисия одобри за България схема в размер на 150 милиона евро](#) (приблизително 294 милиона лева) в подкрепа на малките и средни предприятия (МСП) в контекста на избухналата пандемия от коронавирус. Схемата бе одобрена съгласно Временната рамка за държавната помощ, приета от Комисията на 19 март 2020 г. и изменена на 3 април 2020 г., съобщават от институцията.

✓ **Пътуване в условията на пандемия: Как ще изглежда новото нормално?**

Туристически коридори, засилени мерки за дезинфекция и социална дистанция - Европа търси начин да спаси летния сезон

Твърде рано е да се каже кога международните пътувания ще могат да бъдат възстановени - Аржентина например удължи забраната за полети до септември, а британският премиер Борис Джонсън заяви, че не би планирал скоро лятна ваканция, пише BBC.

Какви промени по отношение на пътуванията обаче може да се очакват, след като бъдат отново позволени?

На летището

Много летища вече въведоха мерки за неотложните пътувания, спазвайки изискванията на правителствата. Те включват разпореждания за социална дистанция, дезинфекция на ръцете и усилия за равномерно разпределение на пътниците на терминалите.

В САЩ Администрацията за транспортна сигурност заяви, че пътниците трябва да мият ръцете си за 20 секунди преди и след процеса по проверка на сигурността.

В Хонконг пътниците преминават през дезинфекция на ръцете и дрехите, като според представители на летището по този начин за 40 секунди се убиват всякакви бактерии и вируси по кожата или облеклото.

На международното летище в страната има и автономни роботи, които се използват за дезинфекция, а работата на подобни машини се тества и за приложение в болнични стаи.

Повечето летища обявиха, че ще поставят постери за мерките си и инструкции за пътниците, които да спазват в условията на пандемия.

Джеймс Торнтън, изпълнителен директор на Intrepid, изрази очаквания процесът на преминаване през летищата да отнема повече време заради по-строгите проверки.

Някои стигнаха дори по-далеч - Emirates предлага на пътниците бързи кръвни тестове за Covid-19 на летището в Дубай. Компанията твърди, че тестовете дават резултат в рамките на 10 минути.

В самолета

По всяка вероятност изискванията за предпазни маски ще бъдат валидни както за кабинния екипаж, така и за пътниците в самолетите.

Множество авиокомпании вече обявиха, че са преминали към засилени процеси на дезинфекция, гарантирайки, че поставките пред пътниците, местата им и коланите за сигурност са правилно почистени.

Korean Air вече обяви, че планира да оборудва кабинния си персонал със специални предпазни облекла, ръкавици и маски за лице.

Множество авиокомпании планират да оставят празни средните седалки в самолетите си - поне в началото, след като забраната за пътувания бъде отменена, за да гарантират спазването на мерките за социална дистанция.

В Европа

Европейските туристически дестинации също търсят начини на управление на гостите в хотелите си. Докато ресторантите се опитват да гарантират спазването на социална дистанция чрез подребата на масите на по-голямо разстояние, португалският хотел Vila Gale заяви, че ще предостави материали за дезинфекция и ще замени т.нар. "шведски маси".

Според Николаос Сипсас, професор по медицина в Атина, "шведските маси" носят голям риск от разпространение на заразата, заедно с басейните, баровете и плажовете. Той добавя, че очаква на плажовете в Гърция да няма множество туристи, да има дистанция между тях.

Други европейски държави вече започнаха да обсъждат идеята за създаването на туристически коридори, които да свържат най-малко засегнатите от пандемията региони и страни членки на Европейския съюз.

Хърватия вече заяви, че вероятно ще предостави възможност за посещения на туристи от Чехия и Словакия на плажовете си това лято.

[Гласове](#)

✓ **Covid-19 е повече в главите, отколкото в телата**

Автори: Кънчо Стойчев, Андрей Райчев

Много по-перспективно е да мислим, че не външна причина, не нечий зъл замисъл или грешка са в основата. А че тази случка е проява на нещо вътрешноприсъщо на днешния човек. Базовото ни предположение е, че масовата страхова невроза е породена от доминиращата класа на Homo Consumaticus (Потребителя), а властите и медиите резонират (и главно усилват) случващото се.

Защо обаче тревогата е една от иманентните характеристиките на душевността на консуматора? Това, което движи консуматора, е желанието да живее все по-добре и то все по-добре от себе си. Вечният ръст е господстващият принцип: следващият модел, новата мода, следващото парти... Тревогата на Потребителя е един от най-лесните начини той да се управлява. Борбата за политическа власт постепенно се свежда до борба за разтревожаване на Потребителя. Побеждава разтревожилите, но и успокоилите с обещания (идейните сражения са изоставени, поради нечувствителността на Потребителя към идеи). Трябва да се паникьосваме за храната, която ядем; за водата, която пием; за въздуха, който дишаме, и т.н., та чак до грипа, който е като всеки друг грип и за вируса - като всеки вирус. Да, вирусите могат да убият (нещо като 0,5% от населението), но те го правят всяка година от появата на Homo Sapiens и ще продължат да го правят. Трагичен, но неизбежен за обозримо бъдеще факт.

Главната разлика между налудния и здравия човек не е в реакциите им, а в картината за света, която носят в главите си. Реакциите им, когато видят приближаваща се гигантска гъсеница, са сходни – страх или готовност да се бият, или пък да избягат, повик за помощ. Но ако в действителност няма гигантска гъсеница, разликата между болния и здравия човек става забележителна - болния го обхваща паника, а здравият остава спокоен.

Представете си молекулите в една стая. Средната молекула следва своята траектория със скоростта на куршум. Молекулите обаче се удрят една в друга всяка наносекунда, на напълно случаен принцип, хаотично. А резултатът е покой в стаята, никакви видими проблеми. Но, ако в даден момент голяма част от молекулите се насочват в една и съща посока, то прозорците ще се изпочупят, ако не по-лошо. Какво е случило прозорците, щом не се е появила някаква нова сила?

Синхронизацията. Точно на това ставаме свидетели в момента с този дяволски вирус - глобална синхронизация, извършена от масова и налудна картина на света. Синхронизирани сме от „гигантска гъсеница“. Колективният глобален гражданин е заживял в транс, в мит.

Митовите и трансът са стари познати на историята на човешкото съзнание и власт.

Всяка власт съществува на фона на акордите на някакви митове, а хората вечно танцуват по тази музика. Но в общия случай властите не особено се доверяват на митовите, които ги правят възможни. Макар шумно да твърдят обратното, повечето власти (включително родителската, учителската и т.н.) използват, употребяват митовите (утопиите, религиите, идеологиите...), отколкото искрено вярват в тях.

А в момента ставаме свидетели на двойна и дори тройна синхронизация – и гражданите, и елитите, и медиите напускат реалността по едно и също време. Това е нещо като резонанс, като маршируващи войници на мост: паниката на едните усилва паниката на вторите, те – на третите и т.н., докато мостът рухне.

Така стигаме до ситуация, в която милиарди хора, в това число и тяхната власт, и техните медии реагират стотици пъти по-силно, отколкото реалността изисква. Подобни ситуации са добре описани под рубриката „масова невроза“. Коронавирусът безспорно има, но той по никакъв начин не е „гигантски“, даже по-скоро е скромнен. Смъртността не се е покачила и с десети от процента. В Швеция практически не се вземат мерки и картината не е по-различна от тази в съседните ѝ страни, където мерки се вземат. Жертвите и заболелите в сравнение с предишни (и скорошни!) грипни епидемии са пъти и пъти по-малко. И т.н., и т.н. все доводи, които (1) са безспорни, очевидни и (2) напълно се игнорират, не се чуват, не се вземат дори предвид, дори за обмисляне...

Така създадохме и участваме в един налудничав филм и милиони свръх-реагират на необуздана като мащаб заплаха, което е строгата дефиниция на масова психопатология. Тоест, сериозната болест не е в телата, а в главите ни.

Как се случи това, кое го причини?

Лесният модел за обяснение на кризисната ситуация е идеята, че тя е провокирана от властта и медиите. Дори брилянтният мислител Ювал Харари скоро публикува интересен текст, основан на такова предположение. Но, щом приемем, че главният актьор, стоящ зад проблема, са властта и медиите, то – веднага опасно се доближаваме до конспиративна теория. Много по-перспективно е да мислим, че не външна причина, не нечий зъл замисъл или грешка са в основата. А че тази случка е проява на нещо вътрешноприсъщо на днешния човек.

Базовото ни предположение е, че масовата страхова невроза е породена от доминиращата класа на Homo Consumaticus (Потребителя), а властите и медиите резонират (и главно усилват) случващото се. Защо обаче тревогата е една от иманентните характеристиките на душевността на консуматора? Това, което движи консуматора, е желанието да живее все по-добре и то все по-добре от себе си. Вечният ръст е господстващият принцип: следващият модел, новата мода, следващото парти... Но да започнем по-отдалече, защото коронавирусът не е първата му масова и поразително ирационална тревога.

- Още помним паниката, създадена от идиотската (но масова) идея за компютърния бъг през 2000 година;
- Помним и паниката покрай птичия грип;
- SARS;
- Озоновата дупка, която междуременно изчезна внезапно.

В списъка е и реакцията към тероризма - той в известен смисъл е съществувал и ще съществува винаги. Рискът да станем жертва на тероризъм е значително (с порядъци!) по-малък от този да загинем в автомобилна катастрофа и сравним с риска да умрем, ударени от кокосов орех... Въпреки това, продължаваме да се съгласяваме и да приемаме все по-унизителни и ненужни мерки, които малко по малко стават част от нормалното в живота ни.

По-лошото е, че властта следва желанията на Потребителя като сервитьор в ресторант. Тя почти не смее да му противостои и това не е случайно обстоятелство, не е свързано с „липса на силни личности начело“.

Отдавна вече живеем не в дисциплинарно общество (описано от Фуко), а в общество на контрола (скицирано от Делъоз). Масите и елитите са в пълен унисон – в смисъл, че техните стремежи базово съвпадат. (В сегашния епизод: тъкмо мнозинството иска да си остане въщи, а властта на управляващите само му помага да го стори.)

В до-модерните общества властта е видима, тя е самата видимост: кралят е с уголемена от златна шапка глава, с ярки червени дрехи и обувки. Той седи неподвижно, говори рядко и страшно.

В модерните общества властта става невидима, посивява и се стандартизира. Надзирателят, учителят, фабрикантът, лекарят стават неинтересни, типови, незабележими. Погледът е насочен към под-властните – те биват разглеждани, коригирани, номерирани, дисциплинирани: затворникът, ученикът, работникът, болният, лудият...

В потребителското общество властта обаче се раздвижва. Тя забавлява, обгрижва, обещава, увещава, угощава... 22-ма милионери тичат по същото игрище, където гладиаторите са забавлявали със своята кръв господарите си. Милиони бедняци ги гледат обездвижени.

Каква е тази инверсия, това преобръщане? Какво се е случило? Как се образува тази най-слаба в историята на човечеството власт?

Базовата инверсия е времева. В почти всички досегашни общества идентичността на хората произтича от тяхното минало, от някаква принадлежност (аз съм християнин, ковач, българин, мъж...). Потребителят е едва ли не първият, чиято идентичност е съществено базирана в бъдещето. „Аз съм какъвто съм, защото ще...!“ (си купя еди-какво си, ще ида еди-къде си, ще стана еди-какъв си).

Тази виртуална нагласа е не само фантазия и не само „интернет базирана и подкрепена“. Тя е финансово обезпечена. Консуматорът е положил идентичности в бъдещето и това го прави участник, а не пасивен наблюдател, това го прави квази-капиталист, човек, който се стреми да живее по-добре от себе си. Защото за кой феодален селянин или индустриален работник животът на лорда или капиталиста е личен образец? Властта, за пръв път в историята, спира да е противостояща сила на „противоестествено“ богати и могъщи хора и в този смисъл настоящите елити са най-слабите в цялата човешка история. (Каретата за средновековния селянин е немислима, за нея не може и да се мечтае. Потребителят има кола, не „Ролс Ройс“, разбира се, но негов вариант!)

Тоест, властта се трансформира в медия, политиците – в журналисти, есеисти, а журналистите – в конферансиета. Това не е въпрос на демокрация, това е органично присъщ грях на консуматорското общество. Не демокрацията е достигнала своя предел (както много критици смятат, защото свързват проблема изцяло с елитите). Не, Потребителят излиза всеки месец със своите 800 напълно разполагаеми евро (след като всичко действително важно вече е платил). Умножени по един милиард (известният Златен милиард, който може би вече е достигнал милиард и половина) и после умножени по 12 месеца - това е годишната сила на чудовището и няма място на този ред за всички нули, за да изпишем „числото на Звяра“.

Тази сила е по-голяма от властта на най-силната държава в Света, такава сила подвластните – исторически погледнато – са имали само по време на бунт, на вълнения. По-ясно ли е вече защо най-слабите елити управляват днес?...

Тревогата на Потребителя е един от най-лесните начини той да се управлява. Борбата за политическа власт постепенно се и свежда до борба за разтревожаване на Потребителя. Побеждава разтревожилият, но и успокоилият с обещания (идейните сражения са изоставени, поради нечувствителността на Потребителя към идеи).

Трябва да се паникьосваме за храната, която ядем; за водата, която пием; за въздуха, който дишаме, и т.н., та чак до грипа, който е като всеки друг грип и за вируса - като всеки вирус. Да, вирусите могат да убиват (нещо като 0,5% от населението), но те го правят всяка година от появата на Homo Sapiens и ще продължат да го правят. Трагичен, но неизбежен за обозримо бъдеще факт.

Но все пак: защо такава масова невроза, граничеща с психоза и от такъв мащаб се случва изведнъж точно сега?

Първо, не е изобщо внезапно. Споменахме, че човечеството в последните две или три десетилетия е заливано от ирационални тревожни вълни многократно. Но тази последна корона-история имаше симптома си в лицето на новата Жана Д'Арк - на милата Грета Тунберг. Появата на Орлеанската дева на сцената на стара Франция е пряко следствие от факта, че думите на Краля и думите на Епископа са загубили сила; че властта им е в криза, а Жана Д'Арк решава нещата. Половин човечество се самоубеди (и Грета Тунберг тук е символът), че причинява глобална еко-катастрофа, че се самоунищожава. Това е същата ирационална убеденост, която наблюдаваме с коронавируса.

Не казваме, че е лошо да изчистим заобикалящата ни среда и да забраним най-сетне пластмасовите пликчета. Както не казваме, че е лошо да пием чай с лимон, да не настиваме и да си мием ръцете, за да намалим вероятността да се заразим.

Но в тази т.нар. „пандемия“ (необхванала и десета от процента от хората) има огромна икономическа и политическа цена, която ще плащаме. Затова не е лошо колкото може по-бързо да се върнем в реалността.

И за съжаление правдоподобна тук изглежда само „рецептата на Орсън Уелс“. Когато през 1938 година негова постановка на радио-пиеса (за нашествие на марсианци) причинява паника в Ню Йорк, единствен изход се оказва не да се съобщи истината (че това е само пиеса, фикция – това не сработва, слушателите решават, че марсианци са превзели радиостанцията), а да се довърши пиесата докрай, да се разкаже хепиенд. В нашия случай – че епидемията свършва, свършила е, и че всичко вече е наред, а моловете – отворени.

Не епизод и не анекдот наблюдаваме, а базов проблем на западната цивилизация. И главното предстои: дали тази масова истерия (и медийно-властовият неин резонанс) ще създадат у Западния човек имунитет – срещу масови страхови неврози?

Дали пък няма да увеличим шансовете си да престанем да губим контрол върху живота си, да прекратим да даваме неизвестно на кого възможности да доминира над нас информационно, с медийни и маркетингови технологии?

✓ ПЕС: Вече 45 млн. души в Европа са безработни, само солидарността може да спаси ЕС

В деня на труда европейските социалисти, левите комисари и премиери дадоха своите отговори на кризата в онлайн дискусия.

„Ние, социалистите, носим днешния ден в сърцата си. И помним, че хората не са просто числа, а пазарите трябва да бъдат регулирани. Че солидарността е преди конкуренцията. Денят на труда ни напомня за нашите корени. Всичко започна през XIX век, когато работниците поискаха 8-часов работен ден, а правото на труд, достойно заплащане и достоен живот, не ни бяха дадени даром. Извоювахме ги. 150 години по-късно нашето послание е все по-актуално – солидарността е по-нужна от всякога! В деня на труда ние се гордеем с това, което сме, с постиженията си и с това, което искаме да постигнем.

През последните седмици с левите премиери сме в непрекъсната връзка, за да дадем нашия отговор на кризата. Като политици, имаме политическа отговорност да предвиждаме рисковете и затова съм благодарен на нашия силен екип от комисари в ЕК, които работят по Плана за възстановяване на Европа. Днес наша работа е да дадем нова перспектива – честна и справедлива.”

Така Сергей Станишев откри организираната от ПЕС онлайн дискусия, посветена на 1 май и на мерките за справянето с последиците от пандемията от коронавирус. В нея се включиха левите комисари Франс Тимерманс, Паоло Джентилиони, Никола Шмит, Елиза Ферейра, Хелена Дали, Илва Йохансон, Марош Шефчович, Юта Урпилайнен и Жозеп Борел. Своето виждане споделиха и председателят на ЕП Давид Сасоли, лидерът на групата на социалистите и демократите в ЕП Ираче Гарсия, както и премиерът на Испания Педро Санчес.

От името на Европейската конфедерация на профсъюзите генералният секретар Лука Византини очерта предизвикателствата пред работещите. „Вече има 45 млн. души трайно и временно безработни в Европа.”, заяви той. Дискусията продължи с участието на лидери на социалистическите партии от цяла Европа.

„Това е предизвикателството пред нашето поколение от Втората световна война насам. Няма гаранция, че ЕС ще оцелее, че ще продължим да имаме обща валута, че национализмът няма да ни превземе. Но имаме рецепта. И тя е солидарността. Преди 150 години на нашите дядовци им е изглеждало не по-малко невъзможно, но те са се борили за 8-часов работен ден, за пенсионни и здравни осигуровки, за равно и достойно заплащане. Сега ние сме на ред – да покажем солидарност между поколенията, между жените и мъжете, между държавите в и извън ЕС”, стартира дискусията вицепрезидентът на ЕК Франс Тимерманс.

„Предстои ни криза с библейски размери”, категоричен бе и върховният представител на ЕС Жозеп Борел. „Точно преди да ни връхлети пандемията, имах поредица от срещи с африканските лидери, за да ги убедя, че ЕС е техният най-добър партньор. Сега премиерът на Етиопия, най-бедната държава в света, ми каза: в този момент ние ще разберем дали ЕС е добър партньор. Ако помогнете първо на себе си, въпреки различията. И колкото невероятно да ви звучи, мисля си, че ние, европейците, сме късметлии. Имаме 40 пъти повече лекари, които да се грижат за нас в битката с коронавируса. Боим се, че нямаме достатъчно респиратори, а има страни, в които няма нито един. Негодуваме, че си стоим въщи, а има хора, без дом. Да, национализмът надига глава. Но съм сигурен, че няма да се справим със затваряне на граници. Трябва да действваме солидарно. Веднага!”

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок”

- В Сливен: Ще се намерят ли лекари за инфекциозното отделение в града след смъртта на д-р Иванова?;
- Как ще приключи учебната година? Гост: заместник-министърът на образованието Таня Михайлова;
- Политика по време на криза. Коментар на политолога доц. Стойчо Стойчев и социолога Първан Симеонов;
- COVID - 19 и опасностите за сърцето. Гост: доц. Сотир Марчев, кардиолог;

БТВ, „Тази сутрин”

- На живо: Готови ли са заведенията и спортните комплекси да отворят врати?;
- Какви рискове носи смекчаването на извънредните мерки и необходима ли е нова стратегия срещу коронавируса? Коментар на д-р Александър Симидчиев и доц. Спас Спасков;
- След смъртта на втори медик, директно от Столичната спешна помощ: Защитени ли са лекарите на първа линия?;
- Как ще работят депутатите до края на извънредното положение? Гостува зам.-председателят на парламента Веселин Марешки;
- Дни преди премахването на КПП-тата, ще има ли затруднения за влизането в София?;
- Ще бъде ли променен законът след трагичния инцидент с Милен Цветков? В студиото Менко Менков, адвокат на близките на журналиста.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Жив, по бяла риза, до Борисов в контраатака срещу "армията от дивана";
- в. 24 часа - Всеки ден от 2020 г. хващат зад волана по 6 дрогирани и 18 пияни "на мотика";
- в. Монитор - Спасяват с плазма 40 тежко болни с COVID-19;

- в. Монитор - Без КПП-та по Гергьовден, отварят ресторантите на открито;
- в. Телеграф - Всяка пета кръчма няма да отвори;
- в. Труд - Какво уби д-р Пандова;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - За куриерите криза няма -10 до 25 % ръст на доставките;
- в. 24 часа - Първата лекарка у нас, починала от COVID-19, имала астма, лекувала до последно;
- в. 24 часа - Италия чака българи да приберат реколтата;
- в. 24 часа - След 125 г. мечти тунел под Шипка може и да бъде пробит;
- в. Монитор - Министърът на образованието Красимир Вълчев: Матурите ще са през първата седмица на юни;
- в. Телеграф - Еврокомсарят Мария Габриел: Ваксина за COVID-19 до края на годината;
- в. Телеграф - Пълно възстановяване на икономиката догодина;
- в. Труд - Цената на парното замръзва за година;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Даниел Панов, кмет на Велико Търново и председател на Националното сдружение на общините: Рестартът на санирането ще даде бързи резултати - нови работни места, ще оживи строителството, услугите и транспорта;
- в. 24 часа - Проф. Атанас Тасев: На пазара на ток ситуацията е в хипотезата на "Параграф 22". Това крие рискове за енергийната система;
- в. 24 часа - Акад. д-р Богдан Петрунов: Стимулиране на естествения имунитет може да победи коронавируса;
- в. Монитор - Александрина Димитрова, изп.- директор на фондация "Сийдър": Изоляцията се отразява негативно на младежите със специални потребности;
- в. Телеграф - Професор Емил Ботев, сеизмолог: Поне 100 г. няма да има силен трясък в Тракия;
- в. Труд - Психиатърът проф. д-р Христо Кожухаров пред "Труд": Българинът има и гена, и психиката да оцелява;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Можем ли да се сплотяваме като британците, или ще се "давим на края на Дунава";
- в. 24 часа - Ако някой още не е разбрал - медиите са важни колкото лекарите. Първите лекуват обществото, вторите хората;
- в. Монитор - Чакаме ваксина. Срещу лицемерието;
- в. Телеграф - Мрънкането във Фейсбук не е критично мислене;
- в. Труд - Разпада ли се генералският тандем?;
- в. Труд - Петролът и златото показват, че кризата ще е дълга.